រ.គោចន

តែងសេចក្ដីខ្មែរ

* មធ្យមដ្ឋាន នឹង ឧត្ដមដ្ឋាន *

* វិញ្ញាបនប័ត្របឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា *

RÉDACTION KHMÈRE

COURS MOYEN & SUPERIEUR

CERTIFICAT D'ÉTUDES PRIMAIRES COMPLÉMENTAIRES

បណ្ណាគារ សេរីរដ្ឋ ភ្នំពេញ

CA10

តែងសេចក្ដីខ្មែរ

សម្រាប់

* មធ្យមដ្ឋាន និង ឧត្ដមដ្ឋាន *

* វិញ្ញាបនប័ត្របឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា *

រៀបរៀងដោយ

រ. គោវិទ

ការផ្សាយរបស់

បណ្ណាគារ សេរីរដ្ឋ

លេខ ៥, វិថីតេជោដំឌិន

ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០១ - គ.ស. ១៩៥៨

រក្សាសិទ្ធិ

អារម្ភកថា

មុននឹងសៀវភៅនេះកើតឡើង, ខ្ញុំបានស្រាវជ្រាវក្បួនខ្នាតខាងការតែងសេចក្តីទាំងភាសាខ្មែរនិងបរទេសជាច្រើន អស់ពេលវេលាជាច្រើនឆ្នាំ ដើម្បីយកមកចងក្រងឲ្យទៅជារបៀបមួយប្រកបដោយកម្មវិធីនិងសកម្មភាព ស្រណុករៀន ស្រណុកចាំ ព្រមទាំងស្រណុកសង្កេត ។ បាទ! ពិតណាស់ហើយ ការខ្វះខាតខាងក្បួនខ្នាតសិក្សា ចេះតែមានជាដរាប ។ ប៉ុន្តែ ក្បួនខ្នាតមិនសូវល្អ យើងមិនពេញចិត្តដែរ ក្បួនខ្នាតល្អ ត្រឹមត្រូវ ជាឫសគល់នៃអក្សរសាស្ត្រជាតិពិត ៗ ទើបយើងពេញចិត្ត ចង់បានចង់ក្រេបជញ្ជក់យករសជាតិ ឬខ្លឹមសារ នៃក្បួនខ្នាតនោះ ។

រីសៀវភៅ «តែងសេចក្តីខ្មែរ» នេះ គឺជាកល្យាណមិត្តមួយដ៏ប្រសើរ សម្រាប់ជួយបំភ្លឺយោបល់សិស្សថ្នាក់មធ្យមដ្ឋានទី ១ - ទី ២ - ឧត្តមដ្ឋាន ព្រមទាំងបេក្ខជនប្រុស - ស្រី ក្នុងការតែងសេចក្តីប្រឡងយកវិញ្ញាបនប័ត្របឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា ។

ជាអវសាន, អ្នកនិពន្ធ សូមជំរាបមិត្តថា: លោកគ្រូមានការពិសោធន៍ច្រើន អាចបង្រៀនសិស្សឲ្យឆាប់ចេះ ឆាប់យល់បាន ៗ ប៉ុន្តែ បើសិស្សខ្ជិល ក៏គ្រូមិនអាចនឹងធ្វើវិជ្ជាបញ្ចូលទៅក្នុងខួរក្បាលសិស្សបានឡើយ ។

ដូច្នេះ អ្នកសិក្សា គប្បីពិនិត្យនឹងត្រិះរិះ របៀបស្រណុកចាំ ស្រណុកចេះ នឹងរបៀបល្អ ប្រសើរក្នុងការតែង ដែលជាបាតុកម្មនៃគំនិត សតិ, បញ្ញា, ស្មារតី របស់យើងដោយខ្លួនឯងទៀតផង ។

សូមឲ្យវឌ្ឍនភាពខាងអក្សរសាស្ត្រចំរើនជឿនលឿនទៅមុខជាដរាប ។

ភ្នំពេញ, ទី ២៥ មីនា ១៩៥៨

រ.គោវិទ

អក្សរសង្ខេបៗ៖

ដែលប្រើក្នុងសៀវភៅនេះ

ពាក្យបំព្រួញ	ត្រូវអានថា	បារាំងថា
កិ.	កិរិយាសព្ទ	verbe
កិ.វិ.	កិរិយាវិសេសន៍	adverbe
គុ.	គុណសព្ទ	adjectif
ន.	នាមសព្ទ	nom
នបុំ.	នបុំសកលិង្គ	genre neutre
ន.ប្រ.	ន័យប្រៀប	sens figuré
បុំ.	បុំលិង្គ	masculin
ពហុ.	ពហុវចនៈ	pluriel
ឥ.	ឥត្ថីលិង្គ	féminin
ឧ.	ឧទានសព្ទ	interjection
ឧទា.	ឧទាហរណ៍	exemple
ឯក.	ឯកវចនៈ	singulier

ការតែងសេចក្ដី

ការតែងសេចក្ដី គឺជាកិច្ចមួយ ដែលយើងត្រូវសរសេ បញ្ជាក់អំពីការត្រិះរិះ, ការពិនិត្យនឹងការយល់ឃើញរបស់យើ ឲ្យត្រូវទៅតាមប្រធានដែលគេចោទសួរ ។

ពិសេសទៅទៀត, បើយើងចង់ឲ្យបានសេចក្ដីត្រឹមត្រូវ នោះត្រូវយើងចេះប្រើពាក្យពេចន៍ ឃ្លាល្បះ សំរិតសំរាំង សមរម្យតាមលំនាំដូចតទៅ ៖

១. ការរៀបចំ :

ក) ត្រូវរៀបសេចក្ដីឲ្យទាក់ទងគ្នា ពីដើមរហូតដល់ចប់

ខ) តែងកុំឲ្យច្របូកច្របល់គ្នា រៀបជាលំដាប់តាមរបៀ ហូរហែ ។

គ) បញ្ចប់សេចក្ដី ឲ្យពីរោះ ហើយឲ្យទាក់អារម្មណ៍អ្ន អាន ។

២. គោលនៃការតែងសេចក្ដី :

ក) ត្រូវចេះពិនិត្យសកម្មភាពនានា ហើយរៀបសេចក្ដីឲ្យសមហេតុសមផល ។

ខ) ត្រូវរើសរកពាក្យមកអធិប្បាយ ឲ្យបានច្បាស់លាស់ គឺចេះរៀបពាក្យឲ្យគេងាយយល់ងាយស្ដាប់ ហើយល្អត្រឹមត្រូវ។

គ)-ត្រូវសរសេរដោយចេះកែសម្រួលខ្លួនឯង គឺត្រូវចេះជ្រើសរើសរកពាក្យណាគួរប្រើ និងមិនគួរប្រើ ។

ឃ) ត្រូវសរសេរអក្សរផ្ចិតផ្ចង់ ស្អាតជារបៀប ស្រណុកដល់អ្នកមើល ។

៣. កិច្ចត្រូវដឹង :

ក) យើងត្រូវអានសៀវភៅរបស់អ្នកនិពន្ធណា ដែលសរសេរល្អត្រឹមត្រូវ ពិនិត្យសង្កេតនូវសេចក្ដីក្នុងនោះឲ្យយល់ច្បាស់ រួចយើងជ្រើសរើសចងក្រងយកពាក្យល្អៗ របស់គេ មកទុកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការតែងសេចក្ដីរបស់យើង តែមិនត្រូវចម្លង

ពាក្យឲ្យជួបគេស្មោះទាំងអស់នោះទេ ។

១) ត្រូវចេះពិនិត្យនូវរបៀបតែង, អក្ខរាវិរុទ្ធ និង វេយ្យាករណ៍ ដើម្បីជៀសវាងពីការខុសគ្គងផ្សេង ៗ ។

គ) កាលបើគេដាក់ប្រធានឲ្យ យើងមិនត្រូវចាប់សរសេរ ឲ្យចប់មួយរំពេចនោះទេ ត្រូវយើងសង្កេតឲ្យហ្មត់ចត់សិន ។ ត្រូវ អានជាច្រើនដង ហើយគូសបំណាំពីក្រោមពាក្យណា ដែល សំខាន់ៗ ដើម្បីយកពាក្យនោះមកវាយបំបែកសេចក្ដី ហោទសួរខ្លួន ឯង ឲ្យអស់ចុះអស់គល់ដរាបដល់យល់ថា តើគេចង់និយាយពី អ្វី ? រួចកត់កង់សំណៅ ដើម្បីសាងរបៀបតែងជាលំនាំខ្លី ៗ សិន រួចហើយសឹមយើងចាប់សរសេរឲ្យហូរហែតាមលំនាំនោះ ។

៤. ដំបូន្មានក្នុងការតែងសេចក្ដី:

ក) ត្រូវធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ គឺធ្វើឲ្យជាប្រយោគខ្លីៗ, ជៀស វាងនូវពាក្យ «ដែល, ដែលជា, ដែលបើជា» ។ល។ ដើម្បី កុំឲ្យធុនត្រចៀកអ្នកស្ដាប់ ។

ខ) ត្រូវធ្វើឲ្យទៅតាមធម្មតា គឺសរសេរពាក្យសាមញ្ញ កុំប្រើពាក្យហួសហេតុពេក ដូចពាក្យថា “សុនខរលាក់ខ្លួនតាមបណ្ដោយវិថី” ...... ត្រូវនិយាយជាសាមញ្ញថា សុនខរត់តាមបណ្ដោយវិថី ” ...... ។

គ) ត្រូវធ្វើឲ្យខែងរ៉ែង គឺត្រូវជៀសវាងពីពាក្យប្រើដែលហើយត្រូវសាងប្រយោគឲ្យមានពាក្យប្លែកពីគ្នា គឺត្រូវចេះប្រើវេវចនៈផ្លាស់ប្ដូរគ្នា ៗ ពិសេសទៅទៀត, ត្រូវចេះប្រើវណ្ណយុត្តិ ដូចជា បុច្ឆនសញ្ញា, សំរេកសញ្ញា ។ល។ ដើម្បីកុំឲ្យរាំខានដល់អ្នកពិនិត្យ ។

៥. អំពីវគ្គ

សេចក្ដីដែលគេតែងនីមួយ ៗ តាមធម្មតា ត្រូវចែកចេញជា ៣ វគ្គដូចតទៅ ៖

ក) សេចក្ដីផ្ដើម (introduction) ,

ខ) អង្គសេចក្ដី ឬ តួសេចក្ដី (corps du devoir) ,

គ) សេចក្ដីបញ្ចប់, យោបល់ ឬ ការយល់ឃើញ

(conclusion) ,

ឧបមាថា យើងត្រូវតែងអំពីរបស់ផ្សេងៗ ដែលមាននៅក្នុងបន្ទប់រៀនយើង ។

សេចក្ដីផ្ដើម:

– ទីកន្លែងបន្ទប់រៀន ។

– របស់ដែលគេឃើញកាលគេចូលទៅក្នុងបន្ទប់រៀន ដូចជា តុសម្រាប់គ្រូ: ឈើកំណាល់, កៅអី; តុសម្រាប់សិស្ស: ចំនួនទទឹងរៀបជារបៀប ។

– របស់សម្រាប់បង្រៀន: ក្ដារខៀន, ផែនទី, កូគោល, ផ្ទាំងគំនូរ នឹងពាក្យសុភាសិត ។ល ។

– របស់សម្រាប់លំអថ្នាក់: ផ្ទាំងរូបភាពផ្សេងៗ, ផ្ទាំងគំនូរផ្សេងៗ ។

យោបល់:

– របស់ទាំងនេះសុទ្ធសឹងមានប្រយោជន៍ ឬ ល្អមើលនាំឲ្យខ្ញុំបាទមានចិត្តត្រេកត្រអាលនឹងមកកាន់សាលារៀន ។

៦. អំពីប្រយោគ

វគ្គនីមួយ ៗ មានប្រយោគជាច្រើន ។ ប្រយោគដែលល្អត្រឹមត្រូវ នោះត្រូវមាន៖

១) ប្រធាន (sujet),

២) កិរិយា (verbe),

៣) កម្ម (complément),

ឧទាហរណ៍: ម្ដាយ បំបៅ ក្មេង ។

ម្ដាយ = ប្រធាន,

បំបៅ = កិរិយា,

ក្មេង = កម្ម;

ពិសេសទៅទៀត, អ្នកនិពន្ធអាចសរសេរផ្ដាសំបូរគ្នាបាន តែនៅមានសេចក្ដីគ្រប់គ្រាន់ជាប្រយោគដដែល ដូចជា:

- បើមិត្តប្រុងនឹងធ្វើដំណើរមក, សូមមិត្តឲ្យដំណឹងខ្ញុំជាមុនសិន ។

គេអាចប្ដូរជា:

— មុននឹងមិត្តធ្វើដំណើរមក , សូមមិត្តឲ្យដំណឹងខ្ញុំសិន ។

។ល។

ដំបូន្មានពិសេស

មុននឹងតែងសេចក្ដី អ្នកសរសេរគប្បីប្រតិបត្តិតាមដំបូន្មាន ដូចតទៅនេះ ៖

១) ត្រូវអានប្រធានដែលគេដាក់ឲ្យ ពីរ ឬ បីដង រួចកត់បំណាំ ឬគូសសំគាល់ក្រោមសេចក្ដីណា ដែលសំខាន់ៗ ។

២) មុននឹងបណ្ដោយឲ្យស្លាបប៉ាកកាអ្នក រត់លើក្រដាស ត្រូវអ្នកដឹងឲ្យជាក់ នូវរបស់ដែលអ្នកចង់និយាយ ។

៣) ត្រូវព្រាងគោលសេចក្ដីមួយ យ៉ាងខ្លីសិន (Donner le plan) រួចសឹមរៀបរាប់ក្នុងក្រដាសសំណៅ ។

៤) ត្រូវសរសេរឲ្យសមតាមគោលសេចក្ដី មួយវគ្គម្ដងៗ ។

៥) ត្រូវបញ្ចប់ដោយមានយោបល់យ៉ាងខ្លី ដែលជាការ មញ្ជាក់នូវសេចក្ដីតែងទាំងមូល ។

៦) ត្រូវចេះពិនិត្យសាជាថ្មី ដោយសួរខ្លួនឯងថា « តើ យើងសរសេរនេះសមតាមប្រធាន ឬទេ ? »

៧) ត្រូវលុបចោលដោយឥតបង្អង់ នូវពាក្យណា ដែល

ពុំសមរម្យ នឹងប្រយោគណាដែលយើងយល់ថាជាសេចក្ដីពុំត្រូវ នឹងប្រធាន ។

៨) ត្រូវកែពាក្យផ្ទួន ៗ និងលុបចោលនូវសព្ទណាដែលឥតប្រយោជន៍ ។

៩) ត្រូវអានសាជាថ្មីម្ដងទៀត ដើម្បីពិនិត្យកែនូវអក្ខរាវិរុទ្ធ ។

១០) លុះពិនិត្យមើលដឹងថាល្អហើយ សឹមបម្លែងជាសម្រេច ។

សកម្មភាពក្នុងការតែងសេចក្តី

តាមរបៀបណាយ, ការតែងសេចក្តី ត្រូវវែកញែកពីគ្នា ដោយក្រុម ៗ ដូចតទៅនេះ ៖

ក្រុមទី១. គំរូរូបភាព (Portraits)=សណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយនៃមនុស្ស សត្វ ឬវត្ថុអ្វីមួយ ៗ

ក្រុមទី២. ហ្វូងមនុស្សប្រកបការ (Groupe de personnage en action) = ពួកមនុស្សធ្វើកិច្ចការអ្វីមួយ

ក្រុមទី៣. ពិពណ៌នា (Description) =ការសង្កេតអំពីវត្ថុទេសភាព (Observation de choses, de paysages) ៗ

ក្រុមទី៤. សំបុត្រ (Les lettres) = ការទាក់ទងរវាងគ្នានឹងគ្នា ៗ

ក្រុមទី៥. សុភាសិត (Proverbes) =ពាក្យស្លោកប្រដៅផ្សេង ៗ - ពាក្យទំនឹមទំនៀម នឹង ពាក្យបុរាណ ៗ

គំរូរូបភាព

(Portraits)

សេចក្ដីណែនាំ ៖– គំរូរូបភាព គឺជាសណ្ឋាន, ទ្រង់ទ្រាយ ឬ បែបភាពនៃមនុស្ស- សត្វ ឬវត្ថុអ្វីមួយ ដែលគេបានដាក់ឲ្យឃើញពណ៌នាអំពីរូបភាពរបស់មនុស្ស-សត្វ ឬវត្ថុនោះ ៗ

ការធ្វើពិពណ៌នាអំពីរូបភាពនេះ, តាមរបៀបងាយ, គេចែកជាសង្កាត់យ៉ាងនេះ ៖

ក) សណ្ឋានរូបកាយ (Portrait physipue)=ពិពណ៌នាឲ្យសព្វគ្រប់អំពីរូបភាពរបស់មនុស្ស-សត្វឬវត្ថុនោះដូចជា: ដង ខ្នង, ភ្នែក, ច្រមុះ, កំពស់, សម្បុរ, រោម, កន្ទុយ, ជើង, ជាដើម ៗ

ខ) សណ្ឋានចរិយាបថ (Portrait moral) =និយាយអំពីកិរិយា ឫកពា មារយាទរបស់មនុស្ស-សត្វឬវត្ថុនោះដូចជា: កាច, ស្លូត, ត្រង់, ខ្ជិល, ឧស្សាហ៍, ស៊ីច្រើន ឬ ដេកច្រើន ជាដើម ៗ

ពិពណ៌នាអំពីមនុស្ស

សេចក្ដីណែនាំ ។ – ដើម្បីធ្វើពិពណ៌នាអំពីមនុស្ស, ដំបូងគេធ្វើពិពណ៌នាអំពីរូបរាង បន្ទាប់មក អំពីផ្លូវចិត្តនៃមនុស្សនោះ ។

នៅក្នុងការធ្វើពិពណ៌នាអំពីរូបរាង គេកត់សំគាល់នូវលក្ខណៈណាដែលលេចធ្លុសឡើងជាងគេ ។ រួចទើបគេអធិប្បាយអំពីទឹកមុខ សម្លៀកបំពាក់ និងអាកប្បកិរិយានៃជននោះ ។

នៅក្នុងការធ្វើពិពណ៌នាខាងផ្លូវចិត្ត, គេកំណត់អំពី ចរិតទម្លាប់ – គំនិតឬមារយាទ ។

គំរូតែងទី ១

ប្រធាន ។– ចូរអ្នកពិពណ៌នា អំពីសិស្សឬសម្លាញ់ម្នាក់ដែលអ្នកធ្លាប់ស្គាល់ច្បាស់ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

– ទឹកខ្មែរ,

– ពេលដែលបានប្រទះសិស្សនោះ,

២) អង្គសេចក្ដី:

សណ្ឋានរូបរាង

– ខ្លួន, ក្បាល, មុខ, ភ្នែក, សក់ . . .

សណ្ឋានឥរិយាបថ

– ខ្ពិល, ខ្សឹប, ត្រឹមត្រូវ, ល្អ . . .

៣) យោបល់:

– គួរនាំគ្នាយកធ្វើជាគំរូ ព្រោះក្មេងនេះល្អប្រសើរណាស់ ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

នៅក្នុងបន្ទប់រៀនខ្ញុំ មានមិត្តខ្ញុំម្នាក់ឈ្មោះសម្បត្តិ ។ វាជាក្មេងមានកិរិយាសុភាពត្រឹមត្រូវល្អណាស់ ។ សិស្សដទៃនាំគ្នាស្រឡាញ់រាប់អានវាមិនដែលមានមោះមៃអ្វីឡើយ ។

សម្បត្តិមិត្តខ្ញុំ ប្រកបដោយមាឌធំដំបង វាងពេទន់ក្លួនដូចស្រី សម្បុរសជ្រះ មុខមាត់ស្រស់បស់ប្រិមប្រិយ សមជាអ្នក

មានសីលធម៌ប្រចាំខ្លួន ។ សក់វាខ្មៅរលើប កាត់ខ្លីល្មម ថ្ងាសធំទូលាយ ចិញ្ចើមក្រាស់ ភ្នែកថ្លាខ្មៅ បីដូចជាភ្នែកម្រឹគ ។ ច្រមុះវាវែងស្រួង ហើយងុងបន្តិច ដែលសមទំរង់នឹងរង្វង់មុខមូលរាងពងក្រពើ, មាត់មានរង្វះទូលាយ ជាទីសម្ងំនៅនៃទន្តាសរលើបទាំងពីរជួរលើ-ក្រោម ។ ចង្ការាងស្រួចបុងបន្តិច ថ្គាមចេញគាងល្មម មិនមែនជាថ្គាមខ្លានោះទេ ។ បំពង់កតូចសមសួនដែលតភ្ជាប់មកនឹងដងខ្លួនរៀវស្រាវ, ដៃជើងវែងហើយទន់ល្វត ចង្កេះមូលក្លំ ដូចចង្កេះទេពធីតាក្នុងរូបគំនូរ ដំណើរស្វាហាប់ដូចដំណើរបារាំងខែងរ៉ែង ។ បើគេគន់ពីក្រោយ, ពេលវាដើរ, នោះគេឃើញវាមានភាពសង្ហាត្រកាល សមជាអ្នកតស៊ូហើយក្លាហាន ។

រាល់ព្រឹក, សម្បត្តិភ្ញាក់ពីព្រលឹម លុបលាងខ្លួន ស្លៀកពាក់ស្អាតបាត រួចទៅសាលារៀន ។ វាតែងមកដល់មុនគេបង្អស់ ។ សម្បត្តិបោសសំអាតថ្នាក់រៀន ជូតតុកៅអីគ្រូ នឹងរបស់វា ព្រមទាំងទូពិពិធកណ្ឌសម្រាប់សាលា យ៉ាងស្អាត ។ បើសិនជានៅសល់ពេលខ្លះទៀត មិនទាន់ចូលរៀន វាយកសៀវភៅ

សរសេរដែលជាករណីយកិច្ចគ្រូដាក់ឲ្យវាធ្វើ មកមើលពិនិត្យសាជាថ្មីម្តងទៀត ។ ពុំនោះទេ វាយកសៀវភៅមើលមកអាន ដើម្បីរៀននូវពាក្យស័ព្ទ ។ ជាពិសេស សម្បត្តិតែងទន្ទេញផ្ទួនថែមទៀតនូវមេរៀនណាដែលត្រូវរៀនថ្ងៃនោះ ។ ដោយសារការព្យាយាមនេះ សម្បត្តិក្លាយទៅជាសិស្សមួយរូប រៀនសូត្រពូកែ ល្បីល្បាញជាងគេក្នុងសាលាខ្ញុំ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ លោកគ្រូណាក៏ដោយតែងស្រឡាញ់វា សរសើរវា ស្ទើរពុំដាច់មាត់ ។ មួយទៀតនៅក្នុងថ្នាក់ វាមិនដែលប្រឡែងគ្នាលេងទេ កាលណាគ្រូពន្យល់វាប្រុងស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។ រីឯមិត្តភក្តិរួមថ្នាក់ជាមួយវាក៏មិនដែលរុកគួនឬបញ្ចេញកិរិយាណាមួយនាំឲ្យវារំខានឡើយ ។

គុណសម្បត្តិល្អ, ថ្លៃថ្នូរ និងកិរិយាសុភាពរាបសានេះ ធ្វើឲ្យសម្បត្តិ ទៅជាឧត្តមសិស្សមួយរូប ដែលយុវសិស្សទាំងឡាយ គប្បីយកតម្រាប់តាម ។

តំរូតែងទី ២

ប្រធាន.– ចូរអ្នកធ្វើពិពណ៌នា អំពីជាងដែក ដែលអ្នកបានស្គាល់ ហើយរៀបរាប់អំពីចលនាដែលគាត់បានធ្វើក្នុងពេលដែលអ្នកឃើញ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

– ហេតុដែលនាំឲ្យអ្នកទៅកាន់រោងជាងដែក ។

២) អង្គសេចក្ដី :

– ពិពណ៌នាអំពីរូបរាង សំលៀកបំពាក់របស់គាត់ ។

– ពិពណ៌នាអំពីចលនា និងអាកប្បកិរិយារបស់គាត់ ។

– ថ្ងៃងំអំពីចរិតរបស់គាត់ ។

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

– អ្នកស្រឡាញ់ចូលចិត្តគាត់ ហើយសរសើរគាត់ ព្រោះគាត់ជាមនុស្សពូកែធ្វើការងារ និងស្លូតត្រង់ចំពោះគេ...

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍មុន បិតានាងខ្ញុំបានប្រើនាងខ្ញុំឲ្យយកកាំបិតមួយទៅជួល ពូសំ ច្រុងមុខឡើងវិញឲ្យមុត ព្រោះកាំបិតនោះឆែបមុខអស់ជាច្រើនអន្លើទៅហើយ ។ នាងខ្ញុំក៏យកកាំបិតដើរតម្រង់ទៅពេងជាង ពូសំ ដែលតាំងនៅចម្ងាយប្រហែលមួយគីឡូម៉ែត្រអំពីខាងត្បូងផ្ទះនាងខ្ញុំ ។

ពូសំ ស្គាល់នាងខ្ញុំយ៉ាងជិតដិត ព្រោះគាត់នៅក្នុងភូមិជាមួយគ្នា ហើយធ្លាប់ប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយមាតាបិតានាងខ្ញុំជាញឹកញាប់ផង ។ គាត់មានមាឌធំដំបង មុខបែបធ្អឹង អាយុប្រមាណ ៤០ ឆ្នាំ ។ គាត់លែងខ្លួនទទេ បង្ហាញឲ្យឃើញសាច់ដុំលេចឡើងតាមដើមដៃ, កំភួនដៃ, ទ្រូង, ខ្នង, និងដំធារពោះ មើលទៅគួរឲ្យខ្លាចកម្លាំងគាត់យ៉ាងក្រៃលែង ព្រោះនៅពេលដែលគាត់លើកដៃម្ដង ៗ សាច់ដុំទាំងនេះរត់រស់រវើកឡើងម៉ាន់ ៗ ណែន ៗ សព្វកន្លែងទាំងអស់ ។ ដោយសារគាត់ប្រើដៃស្ដាំលើកញញួរធ្ងន់ជានិច្ចជាកាល ស្មាស្ដាំគាត់ឡើងពូន

ខ្ពស់ផាន់ស្នាធ្មេង ៗ ភ្នែកទាំងគូរបស់គាត់ឡើងក្រហម ដោយសារផ្សែងហុយចូល និងដោយសារកំដៅភ្លើង ៗ

គាត់ស្លៀកតែខោខ្លីមួយ ហើយយកកំណាត់បាវបាំងពីមុខ ដើម្បីចៀសវាងកុំឲ្យផ្កាភ្លើងខ្ទាតមកត្រូវឆេះខោ និងរលាកសាច់គាត់ ៗ គាត់ពាក់ស្បែកជើងឈើ ប្រយោជន៍ការពារកុំឲ្យភ្លើងរលាកបាតជើងគាត់ ៗ

ពូសំ ធ្វើការក្រោមម្លប់រោងដោលមួយ ប្រក់ស្លឹក ដែលមានពិតានខ្ពង់ទឹត ព្រោះផ្សែងភ្លើងកាន់ ៗ

បន្ទាប់ពីការនិយាយថ្លៃឈ្នួលរួចហើយ គាត់ដោះផ្លែកាំបិតចេញពីដង ហើយចាប់ផ្លែកាំបិតនោះដោយដង្កាប់ដែកដងវែង ដាក់បង្កប់ទៅក្នុងគំនរធ្យូងតូច ៗ ក្នុងជើងក្រាន ៗ រួចគាត់បង្គាប់ឲ្យក្មេងបម្រើដំទង់ រវៃស្នប់សម័យថ្មីធ្វើអំពីដែក ដែលដាក់បន្តក្ដាប់ពីខាងក្រោយជើងក្រាន ៗ កាលណាដែកឡើងក្រហមហើយ គាត់ធ្វើសញ្ញាឲ្យឈប់រវៃ រួចគាត់យកដង្កាប់ចាប់ដុំដែកនោះដោយដៃខាងធ្វេង ដាក់លើដែកទ្រនាប់ ហើយដៃស្តាំគាត់ចាប់

ញញួរដ៏យ៉ាងញាប់ដោយប្រែត្រឡប់ចុះឡើង - ចុះឡើង ៗ ផ្កាភ្លើងខ្ចាតយ៉ាងព្រោងព្រាតទៅគ្រប់ទិសទី ប៉ុន្ដែគួរឲ្យឆ្ងល់ណាស់ខាងខ្លួនគាត់មិនខ្ចាតមកសោះឡើយ ៗ

ពូដាំងនេះ ប្រសប់ណាស់ ព្រោះគាត់ដុតផ្លែកាំបិតនាងខ្ញុំតែមួយដង យកមកដំហើយបានសម្រេចការ ៗ មុននឹងជ្រលក់ផ្លែកាំបិតនោះទៅក្នុងទឹក គាត់លើកដុំដែក ដែលប្រែទៅជាពណ៌ខ្មៅដូចដើមវិញនោះ ជូនមកនាងខ្ញុំ ធ្វើឲ្យខ្ញុំស្ទុះថយក្រោយព្រមទាំងស្រែកភ្ញាក់សំឡេងផង ហើយគាត់សើចធ្វើព្រងើយ ៗ

ពូសំ ជាកម្មករមួយរូប សង្វាតធ្វើការណាស់ ៗ ស្នាដៃដែលគាត់ស្ថាបនាទាំងប៉ុន្មាន សុទ្ធតែជាប់លាប់ហើយមុតល្អជាទីបំផុត ៗ ជាពិសេស, គាត់ប្រើសេចក្ដីគួរសមយ៉ាងពក់ទាក់ក្រៃលែងចំពោះភ្ញៀវដែលមកទាក់ទងជាមួយគាត់ ៗ

អាស្រ័យហេតុនេះហើយ បានជាអ្នកស្រុកនៅក្នុងភូមិនាងខ្ញុំស្រឡាញ់រាប់អានគាត់ នាំគ្នាយកការមកឲ្យគាត់ធ្វើមូលគ្នាទាំងអស់ ៗ គាត់ទទួលលទ្ធផលជាប្រាក់ផង ជាសេចក្ដីសរសើរ

ផង ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យគាត់រស់នៅក្នុងបរិយាកាសយ៉ាងសែនមនោរម្យ ៗ

ករណីយកិច្ចទី ១

ប្រធាន ៖— ចូរអ្នកធ្វើពិពណ៌នា អំពីអ្នកអារឈើហុបម្នាក់ ដែលអ្នកបានឃើញច្បាស់ ៗ

គោលសេចក្ដី

(Plan)

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

— កន្លែងដែលអ្នកបានឃើញអ្នកអារឈើធ្វើការ ៗ

២) អង្គសេចក្ដី :

— ពិពណ៌នាអំពីទឹកមុខ សំលៀកបំពាក់របស់គាត់ ៗ

— កិច្ចការរបស់អ្នកអារឈើ ៖

ក) គេដាក់ឈើដូចម្ដេច ដើម្បីនឹងអារឲ្យត្រង់ ?

— ដឹកបន្ទាត់ ៗ

ខ) គេឈររបៀបណាដើម្បីធ្វើការ ។

គ) រណារចុះឡើងៗ ហើយបញ្ចេញសូរបែបណា ?
គេលាបមុខរណារនឹងអ្វី ដើម្បីកុំឲ្យស្អិត ?

ឃ) សេចក្ដីប្រឹងប្រែងយ៉ាងធន់ទ្រាំ ហើយវាធ្វើឲ្យចុកដៃ ចុកជើង ឈឺចង្កេះពេញខ្លួន និងឆ្អឹងដើមទ្រូងជាដើម

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

ផលប្រយោជន៍ នៃការអារឈើនេះ អាចឲ្យគេស្ថាបនាជាគ្រឹះស្ថានធំៗ យ៉ាងទំនើប និងឲ្យសុខភាពដល់មនុស្ស ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ននេះ ការអារឈើដោយគ្រឿងយន្តរឹតតែកើតមានច្រើនហើយ ដែលជាសកម្មភាពមួយ អាចជួយសម្រាលកម្លាំងមនុស្ស បានដោយសេរី ។

ពិពណ៌នាអំពីសត្វ

សេចក្ដីណែនាំ ៖— ការធ្វើពិពណ៌នាអំពីសត្វ ក៏ដូចជាការធ្វើពិពណ៌នាអំពីមនុស្សដែរគឺ ៖

ដំបូងយើងត្រូវពណ៌នាអំពីទំហំភាពទូទៅ (កំពស់ - រាង - ពណ៌សម្បុរ) បន្ទាប់មកគប្បីពណ៌នាអំពីចំណែកខ្លួនផ្សេងៗ ដោយអធិប្បាយលើចំណែកណា ដែលប្លែកខុសពីគេ ដូចជាស្នែងក្របី, ប្រមោយដំរី ទឹកមុខនៃសត្វឆ្កែ ជាដើម ។

ក៏ប៉ុន្តែ សត្វពុំមែននៅនឹងមួយកន្លែងឡើយ ដូច្នេះ ប្រូវអ្នកអធិប្បាយអំពីកាយវិការ - អាកប្បកិរិយា - សម្រែក និងរបៀបជីវភាពរបស់វា ។

គោលសំខាន់មួយទៀត ប្រូវអ្នកកុំភ្លេចអធិប្បាយអំពីគុណសម្បត្តិ ឬគុណវិបត្តិ របស់វាឲ្យសោះ ។

ជាទីបញ្ចប់ ត្រូវអ្នកបញ្ចេញមនោសញ្ចេតនារបស់អ្នកចំពោះសត្វនោះ ។

គំរូតែង ទី ៣

ប្រធាន .– ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីគោមួយដែលអ្នកបានឃើញច្បាស់ ព្រមទាំងអធិប្បាយអំពីប្រយោជន៍របស់សត្វនេះផង

ក· ការរៀបចំ

អ្នកបានឃើញគោនោះនៅទីណា ? តូចឬធំ ? សម្បុរអ្វី ? ខ្លួនវាមានសណ្ឋានដូចម្ដេច ? ធាត់ឬស្គម ? កំពុងឬស្ដើង កវាបែបណា ? ទ្រគាកដូចម្ដេច ? កន្ទុយនឹងជើងយ៉ាងម៉េច ? ក្បាលវាតូចឬធំ ? ក្អែក, ត្រចៀក, ស្នែង, មាត់, ថ្គាម, ច្រមុះ មានលក្ខណៈយ៉ាងណា ? គេធ្វើដូចម្ដេច ដើម្បីនឹងដឹកវាឲ្យបានស្រួល ? ដំណើរវាដូចម្ដេច ? វាជាសត្វកាចឬស្លូត ? មានអំណាត់ឬទេ ? វាផ្ដល់ប្រយោជន៍អ្វីដល់យើងខ្លះ ពេលវារស់នៅ នឹងពេលវាស្លាប់ទៅ ? ស្បែក, ឆ្អឹង, ស្នែង, វាមានប្រយោជន៍យ៉ាងណា ?

ទីបំផុត ចូរអ្នកបង្ហាញឲ្យឃើញថា គោជាសត្វជំនួយមួយយ៉ាងសំខាន់ដល់កសិករ ។

១. គោលសេចក្តី

១) សេចក្តីផ្តើម :

– ទីកន្លែងនិងពេលដែលអ្នកបានឃើញ,

២) អង្គសេចក្តី :

សណ្ឋានរូបរាង

– មាឌ, ពណ៌, សម្បុរ, រោម . . .

សណ្ឋានឥរិយាបទ

– ស្គម, កាច, ខ្ជិល, ស្វាហាប់ . . .

៣) យោបល់ :

– គោជាសត្វស្រុក អាចផ្តល់ប្រយោជន៍ ដល់ជនកសិករយ៉ាងប្រសើរ ។

គ. សេចក្តីអធិប្បាយ

ថ្ងៃអាទិត្យមួយ, នៅពេលដែលព្រះអាទិត្យកំពុងរោយកំទេចរស្មីយ៉ាងក្តៅ ខ្ញុំបានចោលក្អែកទៅកើតឃើញគោមួយ ដែលពួសៅម្ចាស់វាទើបនឹងលាងទឹករួច ហើយដឹកយកមកចងក្រោម

ម្ប់ដើមស្វាយជិតផ្ទះខ្ញុំបាទ ។

គោនោះឈ្មោលនៅជំទង់ វាធំមាំ កំពស់ប្រមាណមួយ ម៉ែត្រសាមសិប ដងខ្លួនវែងល្មម តែបែបអើតមុខបន្តិច ហើយ រីកកំប៉ោងត្រង់ប៉េង ។ វាមានសម្បុរប្រផេះក្រមៅ ទើបបានឲ្ សៅរ៍ឲ្យឈ្មោះវាថា អាត្នោត ។

តពីដងខ្លួនទៅមុខ មានកមួយយ៉ាងមាំសម្រាប់អូសរទេះ ឬ នង្គ័ល សឹងមានរោមសកកខ្វិលពីខាងលើ ។ នៅក្រោមកមាន បន្ទះស្បែកប្រហែលមួយដេស៊ីម៉ែត្រធ្លាក់យារស្តូតចុះមក ជិតដល ចន្លោះជើងមុខទាំងពីរដែលគេហៅថាប្លួរ ។ តពីក គឺក្បាល ដែលមានមុខច្រួបួញៗហើយវែង ស្នែងទាំងពីរដុះពីលើ ដែល មានចុងខុបស្មើរតែជួបចូលគ្នា ។ ភ្នែកវាមូលប៉ុនស៊ុតទា ពណ៌ ខ្មៅព្រីកដូចត្បូងនិល, ត្រចៀកធំក្រឡួចរួមរាងស្លឹកម្លូ, ច្រមុះធំខ្ មានទឹកសើមរលេរតុំដែលជាប់ ។

ប៉ែកខាងក្រោយ មានកន្ទុយមួយទំហំជិតប៉ុនកដៃ វា រៀវខាងចុង ប្រកបដោយរោមវែងៗសរសៃធំៗមួយកញ្ចុំនៅ

បំផុត ៗ វាប្រើកន្ទុយនេះ សម្រាប់ដេញសត្វល្អិត ៗ ដែលមកយាយីវា ។ ចំណែកជើងវាទាំងបួន មាំ ៗ ហើយឡើងសាច់ដុំសាច់រើកសព្វកន្លែង ដែលជាហេតុឲ្យគេសំគាល់បានថា សត្វនេះដើរបានឆ្ងាយណាស់ , ចុងជើងមានម្រាមពីរជំមានក្រចកមូលក្រឡូម ៗ

ពេលនោះ វាកំពុងកើចស្មៅចេញពីជាល ដែលម្ចាស់ប្រុតមកដាក់ទុកឲ្យទទួលទាន ។ បបូរមាត់យ៉ាងសើមរលររបស់វាកំរើកឡើងធ្វើឲ្យឃើញថ្គាមខាងលើឥតមានធ្មេញសោះ ។

ដើម្បីនឹងដឹកវាឲ្យបានស្រួល គេចុះច្រមុះវាដោតខ្សែចងពន្ធទៅលើក្បាលពីខាងក្រោយស្នែង រួចចងខ្សែមួយយ៉ាងវែងសម្រាប់ដឹក ៗ គោជាសត្វមួយមានដំណើររហ័សរហួនជាងក្របីថែមទាំងធន់នឹងក្ដៅបានលើសក្របីទៀតផង ។

អាត្មាត គោពូសោរ៍ជាសត្វស្លូត ទុកជាក្មេងទៅប្រឡែងលេងក៏ដោយ ក៏វាមិនរវល់នឹងដេញ ឬគ្រវីគ្រវាត់ស្នែងរកបុះឡើយ ចំពោះការងារវិញ ក៏វាមិនដែលរួញរាទេ ទោះជាលំបាកយ៉ាង

ណា ក៏វាស៊ូទ្រាំឲ្យទាល់តែហើយ ។ ពេលបរិភោគសោតទៀត វាពុំដែលទៅបបិចបប៉ោចស៊ីដំណាំដាំដុះរបស់អ្នកជិតខាង នាំឲ្យសៅហ្មងឡើយ ។ វាបរិភោគតែវត្ថុណាដែលម្ចាស់វាបានឲ្យ ។

គោជាសត្វពាហនៈមួយ ដែលមានប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់បំផុតសម្រាប់មនុស្ស ទាំងកាលវានៅរស់ទាំងដល់ពេលវាស្លាប់ទៅ ។ ពួកកសិករពុំអាចបោះបង់សត្វបម្រើដ៏វិសេសនេះបានឡើយ ។ គឺគោនេះឯងហើយដែលទាញនង្គ័ល, រនាស់ឬអូសរទេះដឹកនាំសម្ភារវត្ថុផ្សេង ៗ ដែលមនុស្សត្រូវការ ។

ក្នុងកិច្ចការខាងស្រែ វាជួយកម្លាំងយើង តាំងតែពីពេលភ្ជួរ-រាស់-ដឹកស្រូវពូជ-ជញ្ជូនសន្ទូងទៅស្ទូង រហូតដល់ពេលច្រូតកាត់ដឹកកណ្ដាប់ទៅបោកបែនឬបញ្ជាន់នៅទីលាន រួចហើយជញ្ជូនស្រូវយកមកទុកក្នុងជង្រុក ។

លុះវាស្លាប់ទៅ វាផ្ដល់នូវសាច់ដ៏មានឱជារសយ៉ាងក្រៃលែងសម្រាប់ធ្វើម្ហូបទទួលទានក្នុងពេលភ្លាម ៗ ក៏បាន នឹងធ្វើងៀតទុកអាស្រ័យទៅថ្ងៃមុខក៏បាន ។ គេយកស្បែកវាមកសម្រាប់ធ្វើ

ជាកាកតាប-ស្បែកជើង-កាបូបតូច-ធំ- ខ្សែក្រវ៉ាត់ ទំនិវត្ថុនានាទៀតជាច្រើន ។ ចំណែកស្នែងរបស់វា គេយកមកធ្វើជាក្រាសសិតសក់, ដងកណ្ដៀវ, ដងប៉ាកកា, ដងកាំបិតឬគ្រឿងប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ។

គំរូតែងទី ៤

ប្រធាន. – ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីឆ្មាមួយ ដែលអ្នកបានចិញ្ចឹម ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម:

– ពេល,

– កន្លែងដែលឃើញ ។

២) អង្គសេចក្ដី:

សណ្ឋានរូបរាង

- ក្បាល, ប្រមុះ, ដងខ្លួន, កន្ទុយ ...

សណ្ឋានឥរិយាបថ

- ស្ទួត, កាច, ប្រសប់, ឧស្សាហ៍ ...

៣) យោបល់ :

- វាមានគុណសម្បត្តិប្រសើរ ចេះចាប់កណ្តុរដែលកាត់ខោអាវយើង ហើយចេះប្រឡែងលេងនឹងកូនក្មេងទៀតផង ។ គួរឲ្យយើងទំនុកបំរុងវា ។

១. សេចក្តីអធិប្បាយ

ខ្ញុំបានចិញ្ចឹមឆ្មាឈ្មោលមួយ ដែលគ្រួសារខ្ញុំបានឲ្យឈ្មោះវាថា: « អាសម្បត្តិ » ។ បានជាឲ្យឈ្មោះដូច្នេះ ព្រោះអ្នកទាំងអស់គ្នាមានបំណងនឹងឲ្យវាថែរក្សាសម្បត្តិទ្រព្យឲ្យបានគង់វង់ ។

អាសម្បត្តិឆ្មាខ្ញុំ មានកំពស់ប្រហែលម្ភៃសង្ទីម៉ែត្រ និងបណ្តោយខ្លួនប្រហែលសាមសិបសង្ទីម៉ែត្រ សម្បុរគ្រសក់លាយពណ៌លឿងកាត់ដាកង់ៗ ស្រដៀងខ្លាត្រី ។ មុខវាឡើង

ក្រមាម-មាម ដូចជាខ្លា យ៉ាងកំណាច លើបបូរមាត់ខាងលើ មាន ពុកមាត់ ប្រាំមួយ-ប្រាំពីរសរសៃវែងៗ ។ រង្វះមាត់ខុបចុះក្រោម, ពេលណាវាហាឡើងម្ដងៗ ចង្កូមទាំងសងខាង ចេញមកបង្ហាញ អ្នកផង គួរឲ្យយល់ថា សត្វនេះកាចសាហាវណាស់ ។ ក្រែកវាទាំងពីរធំៗ ហើយភ្លឺថ្លា តែពងពណ៌លឿងបន្តិច ។ ត្រចៀកខ្លី ធំក្រោមស្រួចលើ អាចបត់ឬ បិទបើកបាន ក្នុងពេលវាត្រូវសូរ ឮប្លែក ៗ ជើងវាទាំងបួនប្រកបដោយសាច់ដុំយ៉ាងរស់រវើកសព្វ កន្លែង ចុងម្រាមនីមួយ ៗ មានក្រចកយ៉ាងវែង ដែលជាអាវុធ យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ប្រយុទ្ធនឹងបច្ចាមិត្ត ។ អាសម្បត្តិមានកន្ទុយ ខ្វៀនៈពេលណាវាមកជិតខ្ញុំ វាធ្វើកន្ទុយវា ង៉ិតង៉ុត-ង៉ិតង៉ុត ។

ឆ្មាខ្ញុំមានកិរិយាល្អណាស់ វាមិនឥតរបប ទៅលួចស៊ីម្ហូប ម្ហាណាដែលគេមិនបានឲ្យវានោះទេ ។ ពេលគ្រួសារខ្ញុំបរិភោគ អាហារ វាដើរមកជិតហើយអង្គុយងើបក្បាលមើលអ្នកនេះបន្តិចអ្នក នោះបន្តិច មួយសន្ទុះទើបវាក្រាបកំប្រោនទៀបនោះ ហើយស្រែក ម៉េវៗ ជាសញ្ញាឲ្យគេដឹងថា វាសុំម្ហូបម្ហាទាំងនោះទទួលទានផង

ប៉ុន្តែគ្រួសារខ្ញុំមិនដែលបោះដុំម្ហូបអ្វីឲ្យវាទេ ព្រោះកុំឲ្យវាធ្លាប់ទៅជាឆ្កែខូចបាន លុះណាតែបរិភោគរួច ទើបបានដាក់បាយឲ្យវាអាស្រ័យ ។ វាសោតក៏មិនសូវមករវិចរវាម ដែលជាហេតុឲ្យគេរំខានសោះឡើយ បើវាមកដិត វាក្រាបនៅស្ងៀមតែម្ដង ។ ពេលរាត្រី អាសម្បត្តិ មិនសូវដេកលក់យូរទេ វាដើរចប្រប់អារ៉ប់សព្វកន្លែងក្នុងផ្ទះ ដើម្បីយាមល្បាតទឹងចាំលបខាំកណ្ដុរណា ដែលកកេរឬកាត់អីវ៉ាន់ ។ ក្នុងវេលាថ្ងៃ ពេលគេទៅធ្វើការអស់ បើសិនជាម្ដាយខ្ញុំហាលត្រីឬសាច់នៅកណ្ដាលវានហាល អាសម្បត្តិតែងទៅដេកចាំយាមល្បាតនៅក្បែរនោះ ក្រែងជួនមានសត្វចង្រៃ ឬឆ្មាមករកឆាបឆក់យកទៅស៊ី វាទឹងស្ទុះទៅសង្គ្រប់ខាំដើម្បីការពារ ។

ដោយសារមារយាទគួរឲ្យស្រឡាញ់យ៉ាងនេះ ទើបបានជាគ្រួសារខ្ញុំតែងមេត្តាដល់វា ហើយទំនុកបំរុងវាដូចជាសាច់ញាតិម្នាក់នៅរួមគ្រួសារជាមួយ ។

ពិពណ៌នាអំពីវត្ថុ

សេចក្ដីណែនាំ —មុននឹងធ្វើពិពណ៌នា ចូរអ្នកសង្កេតពិនិត្យនូវវត្ថុនោះឲ្យហ្មត់ចត់មែនទែនសិន ដើម្បីឲ្យបានដឹងនឹងស្គាល់យ៉ាងច្បាស់លាស់ ។

យើងអាចស្គាល់ទ្រង់ទ្រាយ, ទំហំ, ពណ៌ ដោយសារវិញ្ញាណរបស់យើង,

យើងអាចដឹងថា របស់នេះរលីង ឬគគ្រាតដោយបាតដៃ,

ដោយសារច្រមុះ យើងអាចធុំក្លិន,

ដោយសារត្រចៀក យើងអាចឮសូរសម្លេងផ្សេង ៗ ។

ហេតុនេះ ក្នុងការធ្វើពិពណ៌នាអំពីវត្ថុ អ្នកត្រូវកំណត់ដូចតទៅ ៖

១) អស់ទាំងរបស់ដែលអ្នកមើលឃើញ,

២) អស់ទាំងសម្លេងដែលអ្នកស្ដាប់ឮ,

៣) អស់ទាំងក្លិនដែលអ្នកធុំ បើសិនជាមាន ។

មួយវិញទៀត ចូរអ្នកកុំភ្លេចបញ្ចេញមនោសញ្ចេតនារបស់អ្នកចំពោះវត្ថុនោះ ។

នៅទីបញ្ចប់ អ្នកត្រូវរំលឹកអំពីផលប្រយោជន៍ នឹងអំពីការថែរក្សា វត្ថុនោះឲ្យបានគង់វង់ ដើម្បីប្រើការបានជាប់លាប់ជាស្ថាពរតទៅ ។

គំរូតែងទី ៥

ប្រធាន.- អ្នកបានទិញកាំបិតបត់មួយ សម្រាប់ប្រើការ ចូរអ្នកធ្វើពិពណ៌នាអំពីកាំបិតនោះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម:

- ទីកន្លែង
- ពេល ដែលអ្នកបានទិញ ។

២) អង្គសេចក្ដី:

- ការធ្វើពិពណ៌នាអំពីផ្លែ,
- ការធ្វើពិពណ៌នាអំពីដង,

– ប្រយោជន៍របស់កាំបិតនោះ ។

៣) សេចក្តីបញ្ចប់ :

១. សេចក្តីអធិប្បាយ

ល្ងាចថ្ងៃអាទិត្យមួយ មុនបវេសនកាលប្រមាណបួនថ្ងៃ ខ្ញុំបាទបានទិញកាំបិតបត់មួយ ដើម្បីយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រឿងឧបករណ៍នៃការសិក្សា ។

កាំបិតនោះមានពីរចំណែក គឺផ្លែនឹងដង ។ ផ្លែវាភ្លឺរលោងអាចឆ្លុះមុខបាន រាងបួនជ្រុងទ្រវែង ស្រួចចុង ដែលគេធ្វើអំពីបន្ទះដែកថែបយ៉ាងល្អ ។ ប៉ែកខាងលើនៃផ្លែ មានកម្រាស់ប្រមាណពីរមិល្លីម៉ែត្រ គឺជាខ្នងកាំបិត ។ ប៉ែកខាងក្រោមរៀវស្តើងហើយមុតយ៉ាងក្រៃលែង គឺជាមុខកាំបិត ។ ត្រង់ក្បែរខ្នងកាំបិត មានចង្អូរមួយប្រវែងមួយសង្ទីម៉ែត្រ ដែលអាចឲ្យគេបើកបិទបានដោយងាយ ។ នៅខាងចុងផ្លែមានចំឡាក់សត្វឆ្កែមួយពោល គឺជាត្រាសំគាល់របស់ហាងធ្វើកាំបិតនេះ ។

ដងក៏ធ្វើអំពីដែកសដែរ ដែលជាបន្ទះដែកពីរផ្ទាំងតូច ៗ មាន

ស្នាមឆ្កូតប៉ោង១ ។ នៅខាងគល់ដង មានក្រវិលស្ពាន់មួយ សម្រាប់ដាក់ខ្សែបង ។

កាំបិតនេះជាអ្នកឧបត្ថម្ភខ្ញុំបាទពាល់ថ្ងៃ ក្នុងកិច្ចសិក្សា ។ ខ្ញុំបាទចិតខ្មៅដៃ និងកោសលុបអក្សរយ៉ាងស្អាត ដោយសារវា ។ នៅពេលធ្វើហត្ថកម្មង ។ កាំបិតនេះឯងជាអ្នកសំអាតក្រដាស ពណ៌ ទឹងឫស្សី ឬវត្ថុផ្សេងៗទៀត ។ ក្រចកដៃក្តី ក្រចកជើងក្តី វាសំអាតយ៉ាងសមរម្យ ។ មិត្តភក្តិខ្ញុំបាទជាច្រើនគ្នាក៏ទាញ អត្ថប្រយោជន៍អំពីកាំបិតនេះដែរ ។

ខ្ញុំបាទខំថែរក្សាកាំបិតបត់ត្រាក្កែរបស់ខ្ញុំបាទនេះ ឲ្យបានគង វង់ស្ថិតស្ថេរ ដែលជាបាតុកម្មនៃគំនិតសន្សំសំចៃរបស់ខ្ញុំបាទ ។

គំរូតែងទី ៦

ប្រធាន .– ចូរអ្នកធ្វើពិពណ៌នាពីភូមិកំណើតរបស់អ្ន ហើយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ថា ហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្រ ឡាញ់ដីមួយដុំនេះម៉្លេះ ? (វិញ្ញាបនប័ត្រ ឆ្នាំ ១៩៥៥

ក. គោលសេចក្តី

១) សេចក្តីផ្តើម :

- ទីកន្លែងនៃភូមិនោះ ;

២) អង្គសេចក្តី :

- សភាពមើលឃើញពីនាយ ,
- របៀបភូមិនោះ ;

៣) សេចក្តីបញ្ចប់ :

- ការនឹកឃើញអំពីភូមិនោះ ។

ខ. សេចក្តីអធិប្បាយ

ភូមិកំណើតរបស់ខ្ញុំ ស្ថិតនៅតាមបណ្តោយដងស្ទឹងសង្កែ មានឈ្មោះថា " ភូមិព្រែកក្រូប " ។ ភូមិនេះមិនសូវមានសភាពអ៊ូអរប៉ុន្មានទេ មានផ្ទះប្រក់ក្បឿងខ្លះ ប្រក់ស្លឹកខ្លះ ប្រមាណម្ភៃ ច្វាយផ្ទះ សង់ជ្រកនៅក្រោមដើមឈើផ្លែធំ ៗ ដ៏មានម្លប់ត្រជាក់ត្រឈឹងត្រឈៃ គួរជាទីមនោរម្យយ៉ាងក្រៃលែង ។

នៅជុំវិញភូមិនេះ មានដើមដូង- ស្វាទីង ស្វាយដុះដៃគ្នា

ជាផ្លូវហាក់ដូចជារបងយ៉ាងមាំសម្រាប់ការពារអន្តរាយផ្សេង ៗ ។ ពេលព្រលឹមស្វាងកាលណា ភូមិនេះមានសភាពរញ្ជើបរញ្ជួលអ៊ូអរដូចជាកូនផ្សារតូចមួយដែរ ដោយអ្នកនៅក្នុងភូមិ ជាកសិករខ្លះ ជាអ្នកលក់ដូរខ្លះ ។ កសិករនាំគ្នាដឹកគោ-ក្របី ឬ បររទេះចេញទៅប្រកបការងារវាលស្រែ, អ្នកលក់ដូរ ទូលកញ្ជើ-ល្អី រែកពុន ចេញទៅលក់ដូរឯផ្សារខ្ពប នៅសល់តែក្មេងតូច ៗ តាចាស់នឹងមនុស្សស្រីខ្លះ ដែលមានភារៈត្រូវបំពេញនឹងផ្ទះ ។ ដល់វេលាល្ងាចត្រជាក់ ទើបជនអ្នកប្រកបការ ត្រឡប់មកកាន់គេហដ្ឋានវិញ ។

នៅក្នុងភូមិនេះ មានវត្តមួយឈ្មោះ " វត្តព្រែកក្រូច " សម្រាប់ឲ្យពួកពុទ្ធបរិស័ទ នាំគ្នាទៅធ្វើបុណ្យបំពេញកុសលដើម្បីយកផលទៅបរលោក ។

អ្នកភូមិទាំងអស់គ្នា មានចិត្តស្រឡាញ់រាប់អានគ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ។ បើអ្នកណាមួយមានកិច្ចរវល់ គេតែងនាំគ្នាទៅជួយរហូតដល់សម្រេចកិច្ចធុរៈនោះ ។ នេះបញ្ជាក់ថា

អ្នកភូមិខ្ញុំបាទនេះ មានទឹកចិត្តសាមគ្គីរវាងគ្នានឹងគ្នា ពុំប្រកាន់ថាអ្នកកន្ទៀត ឬ សាច់ញាតិឡើយ ។ សេចក្ដីសាមគ្គីនេះឯង អាចជួយជនម្នាក់ៗ ឲ្យសម្រេចកិច្ចរវល់ផ្ទាល់ខ្លួនផង ព្រមទាំងអាចបានជាកម្លាំងយ៉ាងមាំខាងកិច្ចការពារសន្តិសុខក្នុងភូមិផង ។ ខ្ញុំបាទក្ដី មិត្តភក្ដិខ្ញុំបាទក្ដី ដែលទៅនៅរៀនសូត្រទីក្រុង លុះត្រឡប់ចូលទៅលេងក្នុងភូមិម្ដងៗ អ្នកភូមិទាំងប្រុសទាំងស្រី តែងមកជួបជុំ ចចាកអាក៉កសួរសុខ-ទុក្ខ សំដែងនូវទឹកចិត្តភក្ដីយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ។ ដោយសារការស្រឡាញ់រាប់រកគ្នាឥតមោះមៃនេះឯងហើយ ទើបបានជាគ្រួសារខ្ញុំបាទ រស់នៅដោយសេចក្ដីសុខក្សេមក្សាន្ត ។

ខ្ញុំបាទស្រឡាញ់ភូមិកំណើតរបស់ខ្ញុំបាទណាស់ ព្រោះជាកន្លែងដែលចេះអប់រំខ្ញុំបាទឲ្យចេះស្រឡាញ់ជនជាតិផងគ្នា ដោយចិត្តភក្ដី ។

ហ្វូងមនុស្ស

សេចក្តីណែនាំ .— ការរៀបរាប់អំពីហ្វូងមនុស្ស ជាកិច្ចការមួយដែលយើង ត្រូវសរសេររៀបរាប់បញ្ជាក់ អំពីសភាពគួរអរដែលមនុស្សទាំងនោះនៅជួបជុំគ្នា ។ បន្ទាប់មក យើងត្រូវសរសេរអំពីកាយវិការ គឺកិរិយាបុកគារបស់មនុស្សទាំងអស់នោះ ឲ្យឃើញជាក់ច្បាស់ហើយឲ្យកំរើកជានិច្ច (Faites mouvoir vos personnages) ។

ទីបំផុត យើងត្រូវចាំឲ្យជាក់ថា ការសរសេរពីហ្វូងមនុស្ស យើងមិនបាច់រៀបរាប់ពីរូបមនុស្សម្នាក់ៗ ឲ្យហួសហេតុទេ គឺគ្រាន់តែជ្រើសរើសលំនាំសំខាន់ៗខ្លះ មកពណ៌នាបានហើយ រួចគេបញ្ចប់ការតែងដោយបញ្ចេញការចាប់អារម្មណ៍ឬយោបល់របស់ខ្លួន ។

គំរូតែងទី ៧

ប្រធាន .— មនុស្សមួយហ្វូងកំពុងជួសជុលវិថីមួយដែល

ខូចខាតដោយសារភ្លៀងហូរច្រោះ ។ ពេលនោះ អ្នកឃើញមានគ្រឿងបរិក្ខារផ្សេងៗ សម្រាប់ធ្វើការនោះដែរ ។ ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីកិច្ចការទាំងនោះ ។

ក. គោលសេចក្តី

១) សេចក្តីផ្តើម:

- ពេល,
- កន្លែងដែលគេកំពុងធ្វើការ;

២) អង្គសេចក្តី:

- កិច្ចការរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ក្នុងវេលានោះ,
- របៀបធ្វើការនៃជនទាំងនោះ;

៣) សេចក្តីបញ្ចប់:

- ប្រយោជន៍ខាងការគមនាគមន៍ ដោយសារការធ្វើនៃពួកកម្មករ ។

ខ. សេចក្តីអធិប្បាយ

កាលពីថ្ងៃអាទិត្យមុន, ខ្ញុំបានជិះទោចក្រយានទៅកំសាន្ត

ទឹកខ្មៅ ៗ ប្រមាណម៉ោង៩ព្រឹក ខ្ញុំបានទៅដល់ភូមិចាក់អង្រែ

ត្រង់ទីនោះ ខ្ញុំក្រឡេកពីចម្ងាយ ឃើញមនុស្សម៉ឺរដេរដាស នៅខាងមុខ ហាក់ដូចជាមានកើតរឿងហេតុអ្វីមួយ ៗ លុះខ្ញុំដើ កាន់ទៅជិត ទើបបានដឹងថា ពួកកម្មករកំពុងធ្វើថ្នល់ ៗ មនុស្ស ទាំងនេះ ស្លៀកពាក់ខ្មៅទាំងស្រីទាំងប្រុស ៗ

ស្រី ៗ កណ្ដៀតបង្គីដាក់ថ្មពេញ ៗ ដញ្ជូនយកទៅចាក ក្រាលកណ្ដាលថ្នល់ ៗ ខ្លះដញ្ជូនគ្រួសដែលរែងយ៉ាងស្អាតយក ទៅចាក់លើថ្មដែលគិនរួចហើយ ៗ ស្រ្ដីមួយហ្វូងទៀតកំពុងយារ បបកាប់, បបត្រសេះគាស់កកាយ, ខ្លះបាំងថ្មបាស់ឲ្យរបើកឡើង ខ្លះទៀតកាន់អំបោស បោសគ្រាំសហុយធូលីយ៉ាងទ្រលោម ៗ ប្រុស ៗ មួយក្រុមនោះ កំពុងបាចទឹក, រែកទឹកមកចាក់លើថ្ម ដែលក្រាល ដើម្បីផ្សើមដីឲ្យជ្រាយសម្រាប់ឲ្យផុងលិចថ្មនៅពេល ណាដែលរូឡូគិនមកដល់ ៗ គឺនៅក្បែរកន្លែងនេះឯង ដែល មានរូឡូគិនថ្នល់កំពុងបរទៅបរមកគ្មានឈប់ឈរ ដើម្បីគិនថ្មឲ្យ លិចជាប់ទៅក្នុងដីព្រមទាំងឲ្យរាបស្មើផង ៗ នៅខាងស្ដាំដៃ,

មានម៉ាស៊ីនកំទេចថ្មមួយបញ្ឈរជ្រឹងនៅកណ្ដាលវាល សម្រាប់កំទេចថ្មណាធំៗឲ្យល្អិតម៉ដ្ឋទុកប្រើបាចសាចជាមួយដ័រកៅស៊ូ ៗ អ្នកបើកបរគ្រឿងយន្តទាំងនេះ សុទ្ធតែប៉ិនប្រសប់ ហើយធ្វើការរហ័សរហួនទាំងអស់ ព្រមទាំងបានស្អាតល្អហ្មត់ចត់ផង ៗ

ខាងណោះ កម្មករមួយផ្នែកទៀត, នៅឃ្លាតពីទីនេះបន្តិចត្រង់ផ្លូវដែលគេកិនរាបស្អាតរួចមកហើយ, កំពុងចាក់ដ័រកៅស៊ូ ៗ កុងទីជាមួយនេះ មានកូនរទេះតូចមួយ កំពុងបញ្ចេញសូររំពងដោយគ្រឿងចក្រ ដោយបន្តបំពង់កៅស៊ូមួយយ៉ាងវែងផ្ទុំខ្យល់ព្ឋសូរផែត! ផែត! ដើម្បីឲ្យជ្រះល្អងដីពីថ្ម ទុកបំរុងឲ្យខាំជាប់នឹងដ័រកៅស៊ូ ៗ មានប្រុសៗបួនប្រាំនាក់កំពុងចាប់ដម្រង់ចុងបំពង់ខ្យល់នេះ ទៅដាក់ត្រង់នេះម្ដង ត្រង់នោះម្ដងទាល់តែបានស្អាតគ្រប់កន្លែង ៗ ខាងណោះ រថកង់ពីរមួយគ្រឿងទៀតបាញ់ដ័រកៅស៊ូ ៗ នៅខាងចុងបំពង់ មានកម្មករម្នាក់ចាប់តម្រង់បាញ់ដ័រកៅស៊ូដែលនៅក្ដៅទៅលើផ្លូវមាគ៌ាហុយផ្សែងទ្រុប ៗ ស្រីៗខំប្រឹងជញ្ជូនកូនថ្មល្អិតៗ យកមកបាចសាចលើដ័រកៅស៊ូនោះ ដើម្បីឲ្យ

ខាំស្អិតជាប់គ្នានឹងថ្ម ។ ឯរុឡូមួយគ្រឿងទៀត មឺម្នាបើកបរចុះឡើងកិនកួចថ្មល្អិតៗ ទាំងនេះឲ្យរាបស្មើផង សម្រេចទៅជាវិថីមួយយ៉ាងល្អអស្ចារ្យ ។

លុះពិនិត្យមើលសព្វគ្រប់ហើយ ខ្ញុំក៏ធ្វើដំណើរបន្តទៅទៀតដោយនឹកតែក្នុងចិត្តថា :

“ ដោយសារកម្មករទាំងនេះឯង ទើបបានជាគមនាគមន៍ផ្សេងៗ ក្នុងប្រទេស មានសភាពស្អាតល្អ ដែលជាកម្លាំងជនជានរបស់រដ្ឋ ” ។

កំរងតែងទី ៨

ប្រធាន.- រាត្រីមួយ គ្រួសារអ្នកបានមកជួបជុំគ្នា ។ ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីមុខការ, កាយវិការរបស់មនុស្សទាំងអស់ក្នុងពេលនោះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ពេល,
- កន្លែង,

២) អង្គសេចក្ដី :

- កិច្ចការរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ក្នុងវេលានោះ,
- កាយវិការរបស់ជនទាំងនោះ,
- កិច្ចការផ្ទាល់របស់អ្នក,

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

- ការជួបជុំគ្រួសារនេះ ហុចសេចក្ដីរីករាយ យ៉ាងក្រៃលែងដល់សមាជិកគ្រួសារម្នាក់ៗ ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

នាពេលយប់មួយ គ្រួសារខ្ញុំបានមកជួបជុំគ្នា អង្គុយនៅក្នុងបន្ទប់ធំចំកណ្ដាលផ្ទះ ។ បន្ទប់នេះ ប្រកបដោយអាកាសល្អ ស៊ឹងមានរាំយោបក់មកសេៀកៗ តាមបង្អួច ។ ពន្លឺចង្កៀងប្រេងកាតមួយ

ដ៏ធំបានបំភ្លឺយ៉ាងភ្លឺខែង ដល់ជនប្រាំពីរនាក់ដែលអង្គុយនៅជុំគ្នាទីនោះ ។

បិតាខ្ញុំទម្រេតខ្លួនសម្រាកនៅលើក្ដារងឿ ពីព្រោះគាត់នឿយហត់ក្នុងការធ្វើស្រែពីពេលថ្ងៃ ។ មាតាខ្ញុំអង្គុយត្បែរសសរកណ្ដាល ជិតចង្កៀង ដេរនឹងប៉ះសំលៀកបំពាក់ណាចាស់ៗ ។ ឯបងស្រីខ្ញុំអង្គុយក្រងអង្រឹងត្បែរអ្នកម្ដាយខ្ញុំដែរ តែគាត់មិនសូវបានធ្វើប៉ុន្មានទេ ព្រោះអាល័យតែស្ទុះក្រោកចុះក្រោកឡើងយកនេះបន្តិច យកនោះបន្តិច តាមបង្គាប់អ្នកម្ដាយរបស់ខ្ញុំ ។ ប្អូនប្រុសខ្ញុំម្នាក់ អាយុទើបបានប្រាំមួយឆ្នាំនឹងប្អូនស្រីខ្ញុំម្នាក់ទៀត អាយុប្រាំបួនឆ្នាំ វ៉ានៅទទូចទទៃត្បែរជីតារបស់ខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យគាត់និទានរឿងព្រេងឲ្យវ៉ាស្ដាប់ ។ ពេលដែលជួបជុំគ្នាយ៉ាងនេះ ជីតាខ្ញុំច្រើននិទានរឿងប្លែកៗ នាំឲ្យសមាជិកគ្រួសារទាំងអស់គ្នា ប្រុងស្ដាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។ មានពេលម្ដងៗដែរ ដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាផ្ទុះសំណើចដោយសារគាត់ ។ ចំណែកខ្ញុំ ក៏នៅអង្គុយជិតចង្កៀងនោះដែរ ដើម្បីធ្វើកិច្ចការដែលលោកគ្រូដាក់ឲ្យ

ធ្វើ ។ លុះខ្ញុំបង្ហើយកិច្ចការទាំងនោះរួចហើយ ខ្ញុំទាញយកសៀវភៅមេទន្ទេញមកស្វាធ្យាយ ដើម្បីទុកសូត្រក្នុងពេលទៅរៀនថ្ងៃស្អែក ។ តែខ្ញុំទន្ទេញតិចៗ ដើម្បីទុកឱកាសដ៏រីករាយនោះដល់គ្រួសារខ្ញុំស្ដាប់ជីតានិទានរឿង ។ ដល់ខ្ញុំទន្ទេញចាំសព្វគ្រប់ហើយ ក៏ប្រមូលសៀវភៅទាំងប្រដាប់ប្រដារបស់ខ្ញុំទុកដាក់យ៉ាងស្រួលបួល រួចចូលមកស្ដាប់លោកតានិទានរឿង ។

គ្មានអ្វីសប្បាយរីករាយ ជាជាងពេលដែលបានជួបជុំគ្រួសារនេះទេ ។ ការជួបជុំគ្នានេះ ធ្វើឲ្យសមាជិកគ្រួសារម្នាក់ៗ ចេះស្រឡាញ់គ្នា រាប់រកគ្នាជាថ្មីតាមគន្លងភាតរភាព ។

ពិពណ៌នា

សេចក្ដីណែនាំ .- ពិពណ៌នា គឺការថ្លែងរៀបរាប់យ៉ាងហូរហែអំពីទស្សនីយភាព, ទេសភាពណាមួយដែលយើងបានឃើញដោយជាក់ច្បាស់ ។ ដើម្បីសរសេរឲ្យបានល្អ, យើងត្រូវរៀបរាប់ឲ្យពិស្ដារ, ឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយឲ្យជាក់ស្ដែងយ៉ាងល្អមើលដល់អ្នកអាន ហាក់ដូចជាអ្នកនោះ បានទៅឃើញទីកន្លែងនោះៗ ជាមួយយើងដែរ ។ ជាពិសេស, គប្បីសរសេរឲ្យបានហាក់ដូចជាមានរូបភាព នៅលើសេចក្ដីរបស់យើង ដែលអ្នកអាន អានទៅ ឃើញហាក់ដូចជាមានរូបរស់រវើកនៅលើផ្ទៃក្រដាសនោះ ។

គោលសំខាន់ ដែលយើងអាចសរសេរឲ្យបានល្អ គឺយើងត្រូវនិយាយពីៈ

១) អ្វីដែលយើងឃើញ,

២) អ្វីដែលយើងឮ,

៣) អ្វីដែលយើងធុំក្លិន,

៤) អ្វីដែលយើងចាប់អារម្មណ៍ជាប់ចិត្តជាងគេ ។

ក. ពិពណ៌នាពីធម្មជាតិ

(Description de la nature)

សេចក្តីណែនាំ .- ការធ្វើពិពណ៌នាអំពីធម្មជាតិ ជាការងាយជាងគេបំផុតក្នុងរបៀបតែងសេចក្តី ព្រោះប្រធានទីមួយៗដែលគេដាក់ឲ្យ អាចបើកទ្វារគំនិត ឲ្យអ្នកសរសេរបានវែងឆ្ងាយទូលំទូលាយណាស់ ។ ប៉ុន្តែត្រូវអ្នកប្រតិបត្តិតាមគោលខ្លះៗដូចតទៅ ៖

១) ត្រូវអធិប្បាយ ឲ្យច្បាស់លាស់ អំពីទិដ្ឋភាពអ្វីមួយដែលប្រធានបានតម្រូវឲ្យតែង ។

២) ត្រូវសរសេរឲ្យឃើញ បម្រស់ទិដ្ឋភាពនោះ ហាក់ដូចជារស់រវើកបង្ហាញអ្នកអានឲ្យឃើញជាក់ច្បាស់មែនទែន ។

៣) ត្រូវប្រយ័ត្នពាក្យពេចន៍ ឃ្លា ល្បះ និងត្រូវសរសេរឲ្យត្រូវតាមន័យរបស់ប្រធានដែលគេដាក់ឲ្យ ។

៤) គោលសំខាន់បំផុត គឺយើងត្រូវចេះនិយាយពីអ្វីដែលយើងមើលឃើញ, អ្វីដែលយើងឮ, អ្វីដែលយើងចាប់ចិត្ត និងយោបល់ដែលយើងនឹកឃើញចំពោះរូបសម្រស់នៃទិដ្ឋភាពនោះៗ

គំរូតែងទី៩

ប្រធាន.- រាត្រីមួយ មានព្រះចន្ទរះពេញវង់យ៉ាងភ្លឺត្រចះៗ អ្នកបានដើរទៅកំសាន្តលេងនៅមាត់ទន្លេ ។ ចូរអ្នករៀបរាប់អំពីទស្សនីយភាពដែលអ្នកបានឃើញក្នុងវេលានោះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម:

- ទីកន្លែង,
- ពេលវេលា;

២) អង្គសេចក្ដី:

- រៀបរាប់ពីសភាព, បរិយាកាសទាំងពីអ្វីដែលយើងបានឃើញបានឮក្នុងវេលានោះ ,

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់:

- ការចាប់អារម្មណ៍លើទិដ្ឋភាពនារាត្រីនោះ ។

ខ. សេចក្ដីអធិប្បាយ

ព្រះសុរិយាអស្ដង្គតរលត់បាត់ស្ងាត់អស់កាលជាយូរបន្តិចទៅ

ហើយ រាត្រីកាលក៏បានលាតសន្ធឹងស្បៃខ្មៅមកគ្របដណ្ដប់លើផែនពសុធា ។

វេលានោះ ខ្ញុំបានដើរទៅលំហើយយកខ្យល់អាកាសល្អនៅមាត់ទន្លេមុខព្រះបរមរាជវាំង ដែលជនានុជនក្នុងក្រុងបានចាត់ទុកជាទីមនោរម្យមួយយ៉ាងប្រសើរត្រកាល ។

សន្ទើមសន្ទ្រឹមពេលនោះ ទម្ងាក់ផងលំអងដ៏ល្អិតម៉ត្ត ផ្សែមអស់ទាំងធម្មជាតិនានាមានបុប្ផជាតិ ទឹងតិណជាតិដែលដុះជាលំអក្នុងទីនោះជាដើម ។ ទិដ្ឋភាពក៏ប្រែក្លាយពីភាពស្ងួតស្រពោនទៅជាស្រស់ញញឹមប្រិមប្រិយ គួរជាទីរីករាយយ៉ាងក្រៃលែង ។ មួយស្របក់ប៉ុណ្ណោះ ដើងមេឃនាទិសបូព៌ាឡើងពណ៌ថ្លាត្រចះ ព្រោះព្រះនិសាករ បានតើនចាកព្រះទែនសយនា អណ្ដែតលេចឡើងតាមចន្លោះមែកព្រឹក្សខ្ពស់បន្តិចម្ដងៗ លុះត្រាតែផុតស្រឡះពីភាពស្រអាប់ទាំងនោះ ។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ ទឹកទន្លេក៏ប្រែពណ៌ទៅជាសរលោងហាំងស្មើព្រាតៗ រត់រមេញប្រដេញគ្នាគ្មានឈប់ឈរ ។ ផ្ទៃមេឃឡើងពណ៌ខៀវស្រឡះ លាតសន្ធឹង

យ៉ាងធំធេង យូរៗ ទើបឃើញដុំពពកខ្មៅតូចមួយ អណ្ដែតទៅបាំងរស្មីចន្ទ្រា នាំឲ្យផែនពសុធាស្រអាប់ពណ៌មួយភ្លែតទៅដែរ ។ បំណែកម្ខាងតារាវិញ មិនឃើញលេចរូបមកបង្អួតរាងដូចជារាត្រីខាងរនោចនោះឡើយ ដោយហេតុបាញ់បារមីនៃព្រះនិសាករ ។ តែគេឃើញមានបីបួនដែរ ដែលខំត្រដរមកប្រឡងនឹងចេស្ដានៃស្ដេចរាត្រី ។

ពន្លឺដ៏ត្រចះត្រចង់នេះ បានដាស់ពពួកសត្វរាត្រីចរទាំងឡាយ ឲ្យទៅស្វែងរកអាហារចិញ្ចឹមជីវិត ។ ខាងណោះចង្រិតដែកមួយ កំពុងយំព្រេកៗ ក្រោមគុម្ពស្មៅ ហាក់ចេះហៅរកគូវា ។ មើលន៏! អ្នកកំសាន្តទាំងឡាយនាំគ្នាឈរលំហែលំហើយខ្លួនតាមពួកតាមក្រុម, ខ្លះអង្គុយលើផ្ទៃស្មៅក្នុងសួន ហើយខ្លះទៀតអង្គុយលើកៅអីស៊ីម៉ងត៍វែង ។ នេត្រានៃជនម្នាក់ៗតែងបាញ់ឆ្ពោះទៅរកទស្សនីយភាពដ៏ស្រស់ត្រកាលនៃទន្លេចតុមុខ ។ នោះ, នៅកណ្ដាលមហានទីកូនទូកតូចៗរបស់ពួកនេសាទ កំពុងអណ្ដែតខ្លួនក្រោមរស្មីនៃចន្ទ្រា ។ ខាងណោះ កូនទូកស្រយួន

អ្នកលក់បបរសណ្តែក បបរត្រី កំពុងពាយនាយឡើយៗដើម្បីហៅអ្នកកំសាន្តឲ្យបរិភោគសម្រន់លេង ៗ ក្រឡេកទៅឆ្ងាយពីផ្នូរបន្តិច ឃើញពពួកវារីរុក្ខជាតិកំពុងឌុនដើបៗ ព្រោះត្រូវកំឡាំងវាយោបក់ពីឧត្តរ ហាក់ប្រឹងត្រដរធ្វើនូវកិច្ចចំពោះព្រះចន្ទ ៗ ឱហ្ន៎! ទិដ្ឋភាពនេះ សប្បាយអ្វីម្ល៉េះទេ!

ដួងវិញ្ញាណនឹងមនោគតិរបស់ខ្ញុំ ថតផ្ចិតជាប់នូវទស្សនីយ-ភាពទាំងនេះ ព្រោះថា គ្មានអ្វីធ្វើឲ្យសប្បាយរីករាយជាជាងការដើរកំសាន្តតាមមាត់ទន្លេ នារាត្រីដែលមានព្រះចន្ទរះពេញវង់ដូចនេះឡើយ ៗ

គំរូតែងទី ១០

ប្រធាន .– ចូរអធិប្បាយអំពីការសំអាត ដែលអ្នកត្រូវធ្វើជារៀងរាល់ថ្ងៃ ៗ

(វិញ្ញាបនប័ត្រ ឆ្នាំ ១៩៥៨)

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ពេល,
- ទីកន្លែង ;

២) អង្គសេចក្ដី :

- របស់ដែលគេត្រូវសំអាតជាដំបូង (ខ្លួនប្រាណនិងសំលៀកបំពាក់)
- ចំណីអាហារ ទឹក . . .
- ប្រដាប់ប្រើប្រាស់ ,
- ដំណេក, ផ្ទះសំបែង ,
- ផលប្រយោជន៍នៃការសំអាត ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

- តើយើងយល់ដូចម្ដេចខ្លះចំពោះការសំអាតនេះ ?

ខ. សេចក្ដីអធិប្បាយ

មនុស្សនីមួយៗ ដែលនឹងរស់នៅដោយសុខសប្បាយ

ហើយមានសុខភាពគ្រប់គ្រាន់ ព្រោះបេះសំអាតខ្លួនប្រាណ ។
ដូច្នេះខ្ញុំត្រូវសំអាតសរីរាង្គកាយឲ្យត្រូវតាមក្បួនអនាម័យ ។

ជាបឋម ខ្ញុំត្រូវសំអាតសព្វខ្លួនប្រាណ ។ រាល់ថ្ងៃ ខ្ញុំតែង
ងូតទឹកដុសលាងខ្លួននឹងសាប៊ូ ដើម្បីឲ្យស្បែកបានស្អាត ហើយ
ញើសក៏អាចចេញមកក្រៅបានដោយស្រួល ។ កាលបើញើស
ចេញបានស្រួលហើយ ធាតុដែលទ្រទ្រង់រូបរាងខ្ញុំ មុខជាបានសុខ
ស្រួលមិនខាន ។ ក្របកដៃក្របកជើង ខ្ញុំត្រូវកាត់តម្រឹមឲ្យខ្លី
ហើយឆ្កើសក្អែលឲ្យអស់ ព្រោះក្អែលក្រខ្វក់នេះនឹងបណ្ដាលឲ្យ
កើតរោគក្រៅស្បែកផ្សេងៗ បាន នៅពេលដែលខ្ញុំយកដៃនោះ
ទៅអេះឬប៉ះពាល់ដល់ខ្លួនប្រាណ ។ ឯសក់ក្បាលក៏ត្រូវកក់នឹង
សាប៊ូជាញឹកញយដែរ ដើម្បីជៀសវាងកុំឲ្យកើតមានចៃឬកើត
អង្គែ ដែលជាមេរោគនាំឲ្យវិនាសដល់សុខភាព ។ ធ្មេញទាំង
ឡាយលើក្រោម ខ្ញុំត្រូវដុសលាងដោយច្រាស់ផ្សែមនឹងថ្នាំឬ
សាប៊ូ ដើម្បីឲ្យបានស្អាតនឹងកុំឲ្យធុំក្លិនអសោច ដែលជាហេតុ
នាំឲ្យឆាប់ខូចធ្មេញ ។

បន្ទាប់ពីការសំអាតខ្លួនមក ខ្ញុំត្រូវសំអាតសំលៀកបំពាក់ដែលមានក្អែលពុំស្អាត ព្រោះក្អែលអាក្រក់នេះ វាជាសំបុកមេរោគមួយយ៉ាងធំ ហើយនាំឲ្យអ្នកដទៃខ្ពើមរអើមផង ។ បំណែកប្រដាប់ប្រដាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗទៀត ក៏ខ្ញុំត្រូវថែជួនឲ្យបានស្អាតបាតដែរ ។ រីឯម្ហូបចំណីវិញ ខ្ញុំត្រូវប្រយ័ត្នជាទីបំផុត ព្រោះជួនណាអាហារម្ហូបទឹកដែលយើងលេបចូលទៅក្នុងពោះនោះ បណ្ដាលឲ្យមានជម្ងឺក៏សឹងមាន ត្បិតនៅក្នុងម្ហូបទឹកមិនតុះ ច្រើនតែមានសត្វមេរោគល្អិតៗ ដែលយើងមិនអាចមើលឃើញដោយភ្នែកទទេបាន ។ ផ្ទះសំបែងនិងទីដំណេកសោតខ្ញុំត្រូវតែបោសសំអាតដោយមធ្យ័ត ព្រោះកាលបើវាក្រខ្វក់ វានឹងក្លាយទៅជាទីប្រជុំនៃសត្វមេរោគគ្រប់បែបគ្រប់យ៉ាង ។ មុននឹងចូលដំណេក ខ្ញុំតែងបោសប្រាស់ឲ្យអស់ធង់ធូលី កុំឲ្យមានសល់ជាប់នៅនឹងមុងពូកឬខ្នើយបាន ។

ការសំអាតនេះ ហុចផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រព្រឹត្តច្រើនបែបច្រើនយ៉ាងណាស់ ។ ជាបឋម គឺនាំឲ្យល្អមើលដល់ខ្លួន

ឯងទីងអ្នកដទៃ ដែលបានជួបប្រទះឃើញខ្លួនយើង ឬផ្ទះសំបែង
របស់យើង ។ ក្រៅពីនេះ នាំឲ្យរូបកាយយើងមានសុខភាពដ៏
សម្បូណ៌ ប្រកបដោយជីវភាពរស់នៅយ៉ាងសុខក្រេមក្សាន្ត
មានកម្លាំងពលំមិនបេះទ្រុឌទ្រោម ។ មួយទៀត ការសំអាត
មិនមែនជាលំបាក, ខាតពេលវេលា ឬថ្លៃណាស់ណាទេ នរណា
មួយក៏អាចធ្វើបានយ៉ាងស្រួលដូចៗគ្នា ។ ដូច្នេះ គួរតែយើង
សំអាតខ្លួនប្រាណឲ្យត្រឹមត្រូវតាមក្បួនអនាម័យ ដើម្បីឲ្យជីវិត
យើងរស់នៅដោយសេចក្ដីសុខសាន្ត ។

១. ពិពណ៌នាពីធាតុភូត

(Description de phénomènes)

សេចក្ដីណែនាំ. - ការធ្វើពិពណ៌នាពីធាតុភូត គឺការរៀបរាប់ពី អ្វីមួយដែលឧប្បត្តិឡើងយ៉ាងស្រពន់ ទាញចិត្តអ្នកផងឲ្យភ្ញាក់ ផ្អើលដោយសារ ដូចជាភ្លៀង, អគ្គិភ័យ, ខ្យល់ព្យុះ, ទឹក ជំនន់, ពេលថ្ងៃរះ ពេលព្រះអាទិត្យអស្ដង្គតជាដើម ។

ដើម្បីសរសេរឲ្យបានល្អពីធាតុភូត, ដំបូង គេត្រូវចាប់រៀប រាប់អំពីបុព្វហេតុដែលកើតឡើងមុនកំណើតធាតុភូតនោះរួចទើប អធិប្បាយអំពីដំណាក់ៗផ្សេងៗនៃធាតុភូត រហូតដល់ពេលដែល ធាតុភូតរលត់បាត់ទៅវិញ ដោយរើសយកហេតុណាដែលថ្ងៃ អាចធ្វើឲ្យកម្រើកដល់ដួងចិត្តដួងវិញ្ញាណអ្នកអានមកបរិយាយ

ទីបំផុត, គេបញ្ចប់ការតែង ដោយបញ្ជាក់អំពីការចម្រើន ឬការអន្តរាយ ដែលកើតឡើង ឬបណ្ដាលឡើងព្រោះធាតុភូ នោះ ឬក៏ដោយបញ្ចេញការចាប់អារម្មណ៍ នឹងយោបល់បេ ខ្លួនចំពោះធាតុភូតនោះ ។

កំរូតែង ទី ១១

ប្រធាន.— អ្នកបានជួបប្រទះខ្យល់ព្យុះមួយ ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីខ្យល់ព្យុះនេះ តាមលំនាំខាងក្រោម ៖

- មុនខ្យល់ព្យុះ ,
- កំពុងខ្យល់ព្យុះ ,
- ក្រោយខ្យល់ព្យុះ ,
- យោបល់របស់អ្នក ។

(វិញ្ញាបនប័ត្រ ឆ្នាំ ១៩៥០)

ក. គោលសេចក្តី

១) សេចក្តីផ្តើម :

- ទីកន្លែង ,
- ពេលវេលា;

២) អង្គសេចក្តី :

- រៀបរាប់ពីសភាព, បរិយាកាស និងពីអ្វីៗ ដែលយើងបានឃើញបានឮ ក្នុងពេលមុន-កំពុង-ក្រោយខ្យល់ព្យុះនោះ ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

— យោបល់របស់អ្នកលើខ្យល់ព្យុះនោះ ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

កំដៅព្រះសុរិយាខែជេស្ឋ កំពុងផ្សាយកាំរស្មីយ៉ាងយោរយៅមកលើផែនពសុធា ធម្មជាតិនានាក្នុងភូមិខ្ញុំ ធ្លាក់ក្នុងសភាពក្រៀមក្រំយ៉ាងស្ងប់ស្ងាត់ ។

ថ្ងៃនោះ ព្រះអាទិត្យជ្រេបន្តិចទៅហើយ កាំរស្មីក៏បន្ថយអំណាចកំដៅបន្តិចទៅដែរ ។ ផ្ទៃនភាល័យទាំងមូល ដែលស្រឡះគ្មានខ្មៅអម្បាញ់មិញនោះ ស្រាប់តែប្រែសភាពយ៉ាងរហ័ស បង្កើតទៅជាមានដុំពពកខ្មៅៗមួយរំពេច ។ ព្រះពាយបក់មកពីទិសនិរតីតែខ្លាំងឡើងៗ រុញច្រានទូវដុំពពកខ្មៅដែលគេហៅថា "ពពកទឹក" ឲ្យរសាត់មកគ្របដិតលើផ្ទៃភូមិខ្ញុំទាំងមូល មើលទៅឃើញហាក់ដូចជាមហាមេឃស្រុតធ្លាក់មកជិតផែនប្រថពី ។

ប្រហែលបីបួននាទីប៉ុណ្ណោះ នាដើមមេឃ សភាពខ្មៅស្រុប

ផ្សព្វផ្សាយគ្រប់ទិសទីយ៉ាងងងឹតសូន្យសុង ៗ សូរស័ព្ទគុក ៗ លេចឮសន្ធាប់មកពីទិសនិរតី បីដូចជាសូរមហន្តរាយអ្វីមួយយ៉ាងយោរយៅ មកគ្របសន្ធាប់លើភូមិកំសត់នេះ ដោយឥតប្រណី ៗ គឺជាខ្យល់ព្យុះមួយយ៉ាងកំណាច ៗ ស្លឹកក្រខ្លាលតាវល្លិ៍រណ្ដំបោកបែនលើគ្នាលាន់ឮសូរក៉ាវៗ ខ្លះបាក់មែកបាក់ធាង ខ្លះទៀតរលើងគល់រលំធាង ៗ ស្លឹកឈើណាដែលក្រៀមៗ ឬទុំស្ងួត ត្រូវរបើកបាកទងប៉ុងខ្ចាត់ខ្ចាយទៅគ្រប់ទិសទី ៗ ឯផង់ធូលីលើពសុធាក៏ហុយយ៉ាងទ្រលំទ្រលោម ស្ទើរតែរកមើលអ្វីមិនឃើញ ៗ ទ្វារបង្អួចគេហដ្ឋានណាដែលធំៗ ត្រូវប៉ើងបោកទង្គិចលើមេព្រែត ផ្ទួនផ្ទាំង ; លំនៅណាដែលតូចៗ ប្រក់ស្លឹកត្រូវរបើកដំបូល ខ្ចាតជញ្ជាំងធ្លាក់មកដី ៗ ជនកំសត់ដែលជាម្ចាស់ផ្ទះទាំងនោះ រត់ប្រសេចប្រសាចប្រមែប្រមូលរបស់របរ ដើម្បីគេចអំពីអន្តរាយ ៗ ខ្លះស្រែកប្រគួករហៅរកកូនចៅ ៗ ខ្លះទៀតស្រែកបង្អើលមេខ្យល់កំណាចនេះឲ្យបក់ផាត់ចៀសផុតអំពីលំនៅខ្លួន ៗ សត្វចិញ្ចឹមដូចជាមាន់ទា ជ្រូក ជាដើម ផ្អើលរត់ឆោឡោ ៗ រីឯហ្វូងគោ-ក្របី

វិញ ក៏បោលប្រសេចប្រសាចរត់រកលំនៅម្ចាស់ ៗ សូរសម្រែកក្មេងតូចយំរកម្ដាយ សូរម្ដាយស្រែកហៅកូន និងសូរសត្វធាតុស្រែករវើករវ៉ាកយ៉ាងទ្រហឹងអឹងកង ៗ

អស់រយៈវេលាប្រមាណជាងកន្លះម៉ោង ទើបបានព្យុះកំណាចបន្ថយនូវឫទ្ធិបន្តិចម្ដងៗ ៗ ឯភូមិកំសត់ក៏ប្រែសភាពស្រស់បស់ឡើងៗ ជាលំដាប់ដែរ ៗ គេឃើញជនទាំងឡាយណា ដែលមានផ្ទះត្រូវមហាវាយោបក់បំបើងដំបូលឬជញ្ជាំង ក៏ខំដើររើសប្រមូលយកមកជួសជុលវិញ ៗ ពួកស្រីៗ ក៏ចូលទៅដណ្ដាំស្ល សម្រាប់អាហារពេលល្ងាច ៗ ខ្លះដើរបោសសម្រាម និងកំទេចស្លឹកឈើ ដើម្បីសំអាតទីធ្លាមុខផ្ទះ ៗ ចំណែកពពួកកូនក្មេងតូចៗ នាំគ្នារត់ទៅរករើសផ្លែឈើ ប្រញាយ ៗ

ឧបទ្ទវហេតុដ៏ឃោរឃៅនេះ ធ្វើឲ្យអ្នកស្រុកគ្រប់ភូមិគ្រប់ដំបន់ ខ្លាចក្រែងរអាចិត្តគ្រប់ៗ គ្នា ព្រោះវាបំផ្លាញឲ្យហិនហោចទាំងសព្វគ្រប់ តាំងពីដំណាំដាំដុះនិងទីលំនៅជាដើមឡើងទៅ ៗ

កំរូតែងទី ១២

ប្រធាន.– ភ្លៀងមួយមេកំពុងធ្លាក់មកយ៉ាងខ្លាំង ៗ អ្នកឈរនៅមាត់បង្អួចរបស់អ្នក ៗ ចូរអ្នករៀបរាប់ពីអ្វីដែលអ្នកបានឃើញ, បានឮក្នុងវេលានោះ ៗ

(វិញ្ញាបនប័ត្រ ឆ្នាំ១៩៥២)

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

– កន្លែង,

– ពេលដែលកំពុងភ្លៀង ;

២) អង្គសេចក្ដី :

– ភាពនានាដែលយើងបានឃើញ ទឹងសូរសព្ទផ្សេងៗ ដែលយើងបានឮក្នុងពេលដែលកំពុងភ្លៀងនោះ ៗ

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

– តើមានប្រយោជន៍ដល់យើងទេ ?

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

វេលាមួយ ជាពេលថ្ងៃរសៀលទាបបន្តិចហើយ មានភ្លៀងមួយមេធំបង្អុរមកយ៉ាងខ្លាំង ៗ ទីក្រុងទាំងមូលស្ថិតនៅក្នុងសភាពប្លែកខុសពីប្រក្រតី ។

គ្រានោះ ខ្ញុំឈរនៅក្បែរមាត់បង្អួច ហើយក្រឡេកមើលទៅទិដ្ឋភាពសព្វទិសទី ដែលកំពុងតែរងកម្លាំងទឹកភ្លៀងយ៉ាងខ្លាំងសំបើមអស្ចារ្យ ។ លើដំបូលគៀងផ្ទះខ្ញុំ ឫស្សូរព្រាវ ៗ ជួនតិចជួនខ្លាំង បីដូចជាមនុស្សរត់ប្រដេញគ្នានៅលើនោះ ។ បំណែកដើមស្វាយ, មៀន, ត្របែកនឹងទៀបដែលដុះក្នុងរបងភូមិខ្ញុំ មែកធ្លាក់ទោរទន់ បីដូចជាមានទម្ងន់ធ្ងន់ប្លែក ហើយស្ងប់ឈឹងឥតមានកំរើកមែកធាងឬស្លឹកបន្តិចឡើយ ។ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ រុក្ខជាតិណាដែលនៅមានកម្លាំង ក៏ត្រូវព្រះពិរុណទម្លាក់ខ្លួនមកលើឫស្សូររ៉ាវៗ ឥតស្រាកស្រាន្ត ។ ទឹកហូរពីទរធ្លាក់ខ្លោក ៗ ទៅក្នុងពាងពេញហូរហៀរ ។ ផែនពសុធាក៏ជោកជាំទៅដោយទឹក ដែលហូរកាត់ធ្លាក់ថ្លែងចុះពីទួលទៅរកទីទំនាប ។ នៅ

លើវិថីខាងមុខផ្ទះខ្ញុំ ដែលពីមុននេះកំពុងមានមនុស្សកុះករនោះ ឥឡូវក៏ប្រែជាស្ងាត់ស្ងៀមយូរៗ ទើបគេឃើញមានរថយន្ត បើកមកម្ដង ហើយបាចសាចទឹកឡើងសសំពោង បីដូចជារលក ក្នុងទន្លេនៅគ្រាដែលមានខ្យល់ព្យុះសង្ឃ្រា ។ រីឯតិណជាតិនឹង កូនរុក្ខជាតិតូចតាចដែលដុះតាមរបងផ្ទះខ្ញុំ បែរជាមានសភាព ស្រស់ញញឹម ឡើងពណ៌បៃតងខ្ចីបំព្រង គួរជាទីឆ្ងាញ់ពិសា ដល់សត្វពាហនៈទាំងឡាយ ។

ភ្លៀងអាចផ្ដល់ប្រយោជន៍ឲ្យមនុស្សច្រើនណាស់ ដូចជាជួយ ធ្វើឲ្យមានទឹកប្រើប្រាស់, ធ្វើឲ្យដំណាំដាំដុះលូតលាស់ល្អ ហើយ នឹងបំពេញទឹកក្នុងស្រែ សម្រាប់កសិករធ្វើស្រូវទៀតផង ។ ប៉ុន្តែ បើភ្លៀងធ្លាក់ច្រើនពេក បែរជានាំឲ្យរលួយដំណាំដាំដុះអ្នក ស្រុកទៅវិញ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ វាធ្វើឲ្យខកខានដល់អ្នកដំណើរ ណាដែលមានធុរៈជាបន្ទាន់ថែមទៀត ។ ទុកជាដូច្នេះក៏ដោយ ភ្លៀងពិតជាការចាំបាច់មួយរបស់មនុស្សជាតិ ។

សំបុត្រ

សេចក្ដីណែនាំ.– សំបុត្រ គឺការសន្ទនាគ្នាជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ជាមួយនឹងជនដែលនៅឆ្ងាយពីខ្លួន ។

សំបុត្រមានបីបែបគឺ៖

១) សំបុត្រដែលផ្ញើទៅមកចំពោះក្រុមគ្រួសារឬចំពោះមិត្តភក្ដិជាទីស្និទ្ធស្នាល ។ សំបុត្រនេះត្រូវសរសេរឲ្យងាយយល់ ហើយដោយផ្ចិតផ្ចង់ផង ។

២) សំបុត្រដែលគេសរសេរទៅកាន់ឯកជនឬទៅកាន់អ្នកជំនួញ ក្នុងផ្លូវពាណិជ្ជកម្ម ។ គេត្រូវសរសេរសំបុត្រចំពូកនេះឲ្យច្បាស់លាស់ហើយមានសេចក្ដីខ្លី ។

៣) ពាក្យ គឺជាសំបុត្រមួយបែប ដែលគេសរសេរទៅកាន់រាជការ ដើម្បីសុំកន្លែងធ្វើការ ឬសុំអនុគ្រោះអ្វីមួយ ។ សំបុត្រនេះត្រូវប្រើពាក្យពេចន៍ឲ្យសមគួរជាទីបំផុត នឹងឲ្យច្បាស់លាស់ហើយផ្ចិតផ្ចង់ទៀត ។

សំបុត្រទាំងឡាយតែងមានរបៀបដូចនេះ៖

ក) ដើមសំបុត្រ គឺត្រូវដាក់ទីកន្លែង; កាលបរិច្ឆេទ និង ឋានន្តរស័ក្តិអ្នកទទួលលិខិត ;

ខ) តួនៃសំបុត្រ ;

គ) សេចក្ដីបញ្ចប់និងហត្ថលេខា ។

សេចក្ដីពិសេស.- ការសរសេរសំបុត្រ គួរចាត់ទុកជាការមួយសំខាន់ យើងត្រូវតែសរសេរដោយផ្ចិតផ្ចង់ ព្រោះវាជាទីប្រជុំខាងអក្សរសាស្ត្រ ហើយមានទាំងគំរូបភាព, ពិពណ៌នា ការរៀបរាប់ផ្សេងៗ ជាច្រើនទៀត ។

សំបុត្រគ្រួសារឬមិត្តភាព
(Lettres familiales ou amicales)

កំរងទី ១៣

ប្រធាន. — ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រទៅមិត្តអ្នកម្នាក់ ដើម្បីឲ្យមកកំសាន្តលេងនៅផ្ទះអ្នក ក្នុងពេលវិស្សមកាល ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ទីលំនៅ,
- កាលបរិច្ឆេទ ,

២) តួសំបុត្រ :

- សេចក្ដីនឹករលឹក ,
- បញ្ជាក់ពីការកំសាន្ត ,
- សេចក្ដីសុខទុក្ខនិងបែបនិងបទ ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

- ពរស័ព្ទសាធុការ

- ហត្ថលេខា ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

បាត់ដំបង, ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ១៩៥៧

បិយមិត្ត !

ខ្ញុំមានសេចក្ដីត្រេកអរជាទីបំផុត នឹងមានកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដើម្បីអញ្ជើញមិត្តមកកំសាន្តលេងនៅគេហដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ក្នុងឱកាសវិស្សមកាលនេះ ។ មិនត្រឹមតែខ្ញុំទេដែលទន្ទឹងចាំមើលផ្លូវមិត្ត សូម្បីតែមាតាបិតានឹងសាច់ញាតិរបស់ខ្ញុំ ក៏មានសេចក្ដីរីករាយជាមុន ដើម្បីនឹងចាំទទួលមិត្ត ព្រោះគាត់ដឹងថាមិត្តជាមនុស្សសុភាពរាបសាហើយត្រឹមត្រូវ ។ ដូច្នេះ សូមមិត្តកុំប្រកែកនូវសេចក្ដីអញ្ជើញរបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ពិសេសទៅទៀត, ខ្ញុំបានព្រាងទុកជាស្រេច នូវកម្មវិធីរបស់យើង គឺដើរកំសាន្តតាមមាត់ព្រែក ដើម្បីសូបត្រី, ដើរលេងតាមវាលស្រែ, ទៅលេងបឹង, អុំទូកប្រណាំង ។ល។

មួយវិញទៀត បើមិត្តប្រុងនឹងធ្វើដំណើរមក សូមមិត្តឲ្យដំណឹងខ្ញុំជាមុនសិន ។ ខ្ញុំនឹងទៅរង់ចាំទទួលមិត្ត នៅស្ថានីយរាជអយស្ម័យយាន ។

ទីបំផុតនេះ ខ្ញុំសូមជំរាបសួរសុខ-ទុក្ខលោកពុកអ្នកម្ដាយនិងប្អូនៗរបស់មិត្ត ដោយសេចក្ដីគោរពនឹងនឹករលឹកជានិច្ច ។

សូមឲ្យវត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិជួយថែរក្សាលោកពុកអ្នកម្ដាយនិងមិត្តព្រមទាំងគ្រួសាររបស់មិត្តអស់កាលជានិរន្តរ៍កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

បិយមិត្តរបស់ឯង

សុខ-សម្បត្តិ

ប្រធាន .- ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រផ្ញើទៅញាតិអ្នកម្នាក់ដែលនៅស្រុកឆ្ងាយ ប្រាប់ពីគោលបំណងរបស់អ្នក តើអ្នកប្រុងធ្វើអ្វីខ្លះ ប្រសិនបើអ្នកប្រឡងជាប់ក្នុងគ្រានេះ ។

(វិញ្ញាបនប័ត្រ ឆ្នាំ ១៩៥៣)

ក. គោលសេចក្តី

១) សេចក្តីផ្តើម :

- ទីកន្លែង ,
- កាលបរិច្ឆេទ ;

២) តួសំបុត្រ :

- សេចក្តីនឹករលឹក ,
- បញ្ជាក់ពីគោលបំណងយើង ,
- សេចក្តីសុខទុក្ខបន្តិចបន្តួច ;

៣) សេចក្តីបញ្ចប់ :

- ពរសព្វសាធុការ ,
- ហត្ថលេខា ។

ខ. សេចក្តីអធិប្បាយ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ៦ មិថុនា ១៩៥៣

សូមជំរាបមកលោកគ្រូ

សូមជ្រាប ។

អស់កាលជាយូរណាស់មកហើយ ក្មួយពុំដែលបានផ្ញើសំបុត្រមកសួរសុខ-ទុក្ខលោកពូសោះ ព្រោះជាប់នឹងកិច្ចសិក្សាខ្លាំងពេក ប៉ុន្ដែក្មួយតែងមានចិត្តនឹករលឹកមកលោកពូ អ្នកមីងព្រមទាំងប្អូនៗ ជារឿយៗដែរ ។ ឱកាសនេះ ខ្ញុំបានពេលទំនេរបន្តិចផ្ទៀតសរសេរសំបុត្រនេះផ្ញើមកលោកពូ គ្រាន់បានជាដំណឹងខ្លះអំពីជីវភាពរបស់ក្មួយ ។

លោកពូ! ថ្ងៃប្រឡងយកវិញ្ញាបនប័ត្រ កាន់តែរំកិលចូលមកជិតហើយ លោកគ្រូកំពុងបង្ខំឲ្យសិស្សប្រឹងប្រែងរៀនយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ សព្វវិជ្ជាដែលត្រូវប្រឡង ។ ហេតុនេះហើយបានជាការរវល់របស់ក្មួយរឹតតែខ្ជាន់ឡើងៗ ជារៀងរាល់វេលា ។ ប៉ុន្ដែរឿងប្រឡងនេះ ក្មួយពុំសូវជាព្រួយប៉ុន្មានទេ ដោយក្មួយសង្ឃឹមលើខ្លួនឯងថា មុខជាប្រឡងជាប់ជាពុំខាន ។ បើសិនជាបានជាប់មែន នោះខ្ញុំមុខជារឹតតែរវល់ខ្លាំងណាស់ទៅទៀត ព្រោះត្រូវប្រុងប្រៀបខ្លួននឹងប្រឡងប្រជែងចូលរៀនថ្នាក់ទី៦ទំនើប ក្នុងវិទ្យាល័យតទៅទៀត ។

លោកគ្រូ! បើគិតទៅតាមឋានៈគ្រួសារខ្ញុំ គួរណាស់តែខ្ញុំរៀនត្រឹមណោះ ចេញមករកសុំការងារអ្វីធ្វើ ដើម្បីយកបៀវត្សរ៍ចិញ្ចឹមជីវិតនិងគ្រួសារតទៅ ។ តែខ្ញុំយល់ឃើញថា ប្រទេសយើងសព្វថ្ងៃ កំពុងតែមានសេចក្ដីចម្រើនជឿនលឿនទៅមុខជាលំដាប់ គួរណាស់តែយើងជាពលរដ្ឋមានចំណេះវិជ្ជាឲ្យខ្ពង់ខ្ពស់ ដើម្បីជួយធ្វើការបម្រើប្រទេសជាតិ ឲ្យរឹតតែមានវឌ្ឍនភាពខ្ពស់ឡើងទៀត ។ ជាពិសេស, ចំណេះវិជ្ជានេះឯងដែលជួយបន្ដៃឲ្យភ្នែកយើង ឲ្យមើលឃើញទៅឆ្ងាយបានគ្រប់ភូមិភាគសាកល-លោក ហើយនឹងជាគ្រឿងពង្រីកសតិបញ្ញាស្មារតីឲ្យបានធំទូលំទូលាយ អាចគិតនឹងធ្វើបានសព្វទាំងបញ្ហាឬកិច្ចការធំៗ ទោះបីពិបាកដូចម្ដេចក៏ដោយ ។

អាស្រ័យគោលបំណងដ៏ប្រសើរដូចពោលមកខាងលើនេះហើយ បានជាក្មួយខំប្រឹងអត់ធ្មត់តស៊ូ ស្វែងរកវិជ្ជាឲ្យបានជ្រៅជ្រះបន្ដិចតទៅទៀត ដើម្បីជាសេចក្ដីថ្លៃថ្នូរដល់ជីវភាពខ្ញុំនិងគ្រួ-សារទៅថ្ងៃមុខ ព្រោះថាបើយើងមានជំរេះវិជ្ជាខ្ពង់ខ្ពស់ហើយ

ដំណែងយសស័ក្ដិរបស់យើងក៏បានខ្ពង់ខ្ពស់តាមដែរ ឯមាសប្រាក់ និងធនធាននានាក៏កើតមានឡើងតាមនោះ ។

ជាអវសាន, ខ្ញុំសូមបួងសួងដល់គុណព្រះរតនត្រ័យនិងវត្ថុស័ក្ដិសិទ្ធិទាំងឡាយក្នុងត្រៃភព សូមឲ្យជួយបីបមថ្នមរក្សាលោកពូព្រមទាំងគ្រួសារ ឲ្យបានប្រកបតែនឹងសេចក្ដីសុខសម្រាន្តកុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ដោយសេចក្ដីគោរព

ក្មួយរបស់លោកពូ

កំរងតែងទី១៥

ប្រធាន.– ពេលមួយអ្នកដឹងដំណឹងថា មិត្តអ្នកម្នាក់កំពុងប្រព្រឹត្តអំពើល្បែងពាលា ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រមួយទៅដាស់តឿនសម្លាញ់នោះ ។

(វិញ្ញាបនប័ត្រ ឆ្នាំ ១៩៥៤)

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ទីលំនៅ ,
- កាលបរិច្ឆេទ ;

២) តួសំបុត្រ :

- សេចក្ដីនឹករលឹកខ្លះ ,
- ពាក្យលួងលោមពន្យល់ ,
- ប្រាប់កំហុសនៃល្បែង ,

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

- ពរស័ព្ទសាធុការ ,
- ហត្ថលេខា ។

ខ. សេចក្ដីអធិប្បាយ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ៨ មិថុនា ១៩៥៨

ប្រិយមិត្តជាទីរលឹក

អស់កាលជាយូរខែមកហើយ យើងមិនដែលបានជួបគ្នាសោះ ព្រោះរវល់ប្រកបកិច្ចធុរៈផ្ទាល់រៀងខ្លួន ៗ ថ្ងៃនេះជាក័ព្វល្អណាស់ ដោយខ្ញុំបានទទួលដំណឹងអំពីសម្លាញ់ ហើយខ្ញុំរីករាយជាក្រៃលែងដោយដឹងថាសព្វថ្ងៃ មហាមិត្ត បានប្រកបដោយសេចក្ដីសុខដូចសព្វមួយផង តែបែរជារន្ធត់ចិត្តយ៉ាងញាប់ញ័រ ព្រោះឮថា សម្លាញ់កំពុងភ្លេចខ្លួនបោះបង់ការសិក្សាងាកទៅចូលចិត្តប្រព្រឹត្តល្បែងស៊ីសងគ្រប់ជំពូកទៅវិញ ។

មិត្ត! ទុកជាយើងពីរនាក់នៅឆ្ងាយពីគ្នាក៏ដោយ តែថ្ងៃនេះយើងហាក់ដូចជាបានដៃគ្នា នៅជិតគ្នា ដូចកាលដែលយើងធ្លាប់បាននៅរួមគ្នានោះ ។ មហាមិត្ត, ថ្ងៃនេះខ្ញុំសូមអង្វរចិត្តមិត្តសុំមិត្តកុំប្រកាន់ខឹងនឹងខ្ញុំណា៎ះមិត្តណា៎ ព្រោះខ្ញុំនិយាយតទៅនេះហាក់ដូចជាហ៊ានតាំងខ្លួនធ្វើជាគ្រូទូន្មានសម្លាញ់ ។ ប៉ុន្តែមិនមែនទេ គឺខ្ញុំនិយាយក្នុងឋានៈជាប្រិយមិត្តរបស់ឯង ដ៏ប្រកបទៅដោយសុទ្ធចិត្តពិតៗទៀតផង ។ អើ! បើទុកជាមិត្តខឹង ក៏ខ្ញុំនៅតែប្រកាន់ថា មិត្តនឹងខ្ញុំប្រាកដជាសម្លាញ់ស្រឡាញ់គ្នាហាក់

ដូចជាមានជីវិតរួមគ្នាតែមួយ ប្លែកតែត្រង់មានរាងកាយជាពីរ
ប៉ុណ្ណោះ ។

សំឡាញ់! បើតាមខ្ញុំសង្កេតមក ធម្មតាល្បែងពាលាទាំង
នោះ មិនដែលទាញមនុស្សអ្នកប្រព្រឹត្តឲ្យបានថ្លៃថ្នូរឡើយ
ឃើញតែទាញឲ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ឲ្យអាប់ឱនកិត្តិយស នឹងឲ្យ
ទៅជាជនថោកទាបតែប៉ុណ្ណោះ ។ មួយវិញទៀត វារុញច្រាន
អ្នកប្រព្រឹត្តឲ្យធ្លាក់ចុះក្នុងរណ្ដៅទុក្ខវេទនា រហេមរហាម ទឹកភ្នែក
ព្រឹកល្ងាចក៏មាន ។ ជួនកាល អំពើអកុសលនេះ វាធ្វើឲ្យ
យើងមានរោគាពាធថែមទៀតផង ព្រោះថាដល់យើងដក់លេង
មនទែនទៅ វាធ្វើឲ្យក្រូបបាយ ក្រូបទឹក ក្រូបទាំងដំណេកខុស
ប្រក្រតី ។ មហាមិត្ត! ដល់ទីបំផុតទៅ វានឹងធ្វើឲ្យអ្នកប្រព្រឹត្ត
កាយខ្លួនទៅជាមនុស្សអនាថាគ្មានគេរាប់រក ជួបតែនឹងសេចក្ដី
ទុក្ខសោករហូតដល់ផុតជីវិត ។ ម្យ៉ាងទៀត វាមិនគ្រាន់តែធ្វើ
ឲ្យទៅជាមនុស្សអនាថាទេសំឡាញ់ មនុស្សអកុសលរបៀបនេះ
នឹងក្លាយទៅជាដំបៅអសោចិមួយយ៉ាងធំរបស់សង្គមជាតិ ព្រោះ

វាជាអំពើផ្ដួយនឹងច្បាប់សម្រាប់រដ្ឋ ។

ហេតុនេះ ខ្ញុំសូមអង្វរចិត្តសម្លាញ់ សុំឲ្យសម្លាញ់លះបង់ អំពើលាមកនេះចោលទៅ ដើម្បីកុំឲ្យលោកអ្នកមានគុណ ព្រួយចិត្តដោយសារយើង ព្រោះលោកបានខំចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាយើង តាំងពីតូចមក គ្មានដែលធ្វើឲ្យឈឺសចិត្តអ្វីឡើយ ដោយលោក សង្ឃឹមថានឹងបានជាទីពំនាក់អាស្រ័យរបស់លោកទៅអនាគត ចុះបើយើងនៅតែល្មើសនឹងដំបូន្មានយ៉ាងនេះទៀត តើមិនហា ដូចជាយើងយកភ្នក់ភ្លើង ទៅបង្គីរដុតលើដើមទ្រូង លោកទេ ហើយ ? ម្យ៉ាងទៀត ប្រទេសជាតិកំពុងត្រូវការកំពលរដ្ឋមា ចរិយាល្អ ដើម្បីបំពេញការងារកសាងប្រទេស ឲ្យសមជាប្រទេស ឯករាជ្យ ។ ចុះបើយើងអាល័យតែវល់នឹងល្បែងពាលាដូច្នេះ គ្រឿងករណីយកិច្ចរបស់ពលរដ្ឋសេរីទៅហើយ តើយើងគ្រាន់ ស្អីកងជីវភាពនេះ ?

មុននឹងបញ្ចប់សេចក្ដី ខ្ញុំសូមអង្វរចិត្តមិត្តជាលើកក្រោយ បំផុត សូមឲ្យមិត្តលះបង់គំនិតអាក្រក់នេះចោលអស់ទៅ ហើ

បែរមកស្រាវស្រទេញរៀនសូត្រឲ្យបានម៉ឺនម៉ាត់ឡើងវិញ ដើម្បីសាងអនាគតរបស់យើងឲ្យបានរុងរឿងថ្កុំថ្កើង ប្រកបដោយសុខសម្បូណ៌គ្រប់បែបគ្រប់យ៉ាង ។

ជាអវសាន ខ្ញុំសូមលើកដៃប្រណមបួងសួងដល់វត្ថុស័ក្ដិសិទ្ធិទាំងឡាយក្នុងត្រៃភព សុំឲ្យលោកជួយជម្រះស្មារតីមហាមិត្តរបស់ខ្ញុំ ឲ្យបានល្អប្រសើរដូចដើមឡើងវិញ កុំឲ្យអំពើលាមកចូលមកញាំញីចិត្តរបស់មហាមិត្តខ្ញុំបានទៀតឡើយ ។

សំបុត្រកិច្ចការឬពាណិជ្ជកម្ម

(Lettres d'affaires ou commerciaux)

គំរូតែងទី ១៦

ប្រធាន.— ឪពុកអ្នក ទើបតែនឹងបើកហាងលក់គ្រឿងប្រដាប់ទោចក្រយានគ្រប់មុខ ៗ ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រទៅប្រាប់ពួកឈ្មួញនៅខែត្រក្រៅ ឲ្យមកជួយទិញទំនិញទាំងនោះ ៗ

បរិយាយ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃ ២០ វិច្ឆិកា ១៩៥៧

លោកចាងហ្វាងគ្រឹះស្ថានឧត្តមពាណិជបាត់ដំបង,

ខ្ញុំមានសេចក្ដីរីករាយនឹងជំរាបលោកថា ខ្ញុំទើបតែនឹងបើកហាងថ្មីមួយដាក់ឈ្មោះ " ចក្រពាណិជ" លេខ ៧៥ វិថីព្រះបាទចន្ទរាជា ក្រុងភ្នំពេញ សម្រាប់លក់គ្រឿងប្រដាប់ទោចក្រយានគ្រប់មុខ ៗ

ដូច្នេះ បើលោកត្រូវការទទួលយកទៅលក់រាយតទៅទៀត

នៅខែក្រោយ សូមអញ្ជើញមកផ្ទាល់ឬក៏ផ្ញើសំបុត្របញ្ជាមកខ្ញុំក៏បាន ខ្ញុំនឹងចាត់ចែងផ្ញើទៅជូន ឲ្យបានឆាប់ទាន់ចិត្ត ដោយគិតជូនកម្រៃ ១៥ % លើថ្លៃលក់ទៀតផង ។

សូមលោកទទួលនូវមេត្រីភាពអំពីខ្ញុំ

ហត្ថលេខា

គ. នរេន្ទបុទ្ធិ

គំរូតែងទី ១៧

ប្រធាន.— ឪពុកមាអ្នកទើបនឹងបើកបណ្ណាគារថ្មីមួយ ខ្វះសៀវភៅលក់ជាច្រើន ។ គាត់បានពឹងអ្នកឲ្យសរសេរសំបុត្រមួយ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកសរសេរទៅបញ្ជាទិញសៀវភៅតាមបង្គាប់របស់គាត់ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម:

- ទីលំនៅ,

- កាលបរិច្ឆេទ;

២) តួសំបុត្រ:

- សេចក្ដីគួរសម ,

- កាយមុខរបស់ដែលត្រូវទិញ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់:

- សេចក្ដីនឹករលឹកខ្លះ ,

- ហត្ថលេខា ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

បាត់ដំបង, ថ្ងៃទី ៧ មីនា ១៩៥៨

ជំរាបមកលោកចាងហ្វាងបណ្ណាគារ សេរីវត្ត

សូមជ្រាប ។

សូមលោកបាត់ការផ្ញើសៀវភៅ ដូចមានកាយឈ្មោះខាង

ក្រោមនេះ៖

៣០ សង្ខេបពង្សាវតារប្រទេសកម្ពុជា ,

២០ អនុពាក្យពិស្ដារ,

២០ រឿងនាងកែវណាម៉ា ខ្សែ១,

២០ " ខ្សែ២,

២០ " ខ្សែ៣,

២០ " ខ្សែ៤,

២០ " ខ្សែ៥

ព្រមទាំងសៀវភៅឯទៀតផងដែលលោកមាន ៗ សៀវភៅទាំងនេះ សូមលោកផ្ញើមកខ្ញុំតាមរថយន្តម៉ុង-ហួត បុះ ដ្បិតធ្លាប់បានដល់ ហើយពួកអ្នករថយន្តធ្លាប់ស្គាល់ខ្ញុំជាយូរមកហើយផង ៗ ជាពិសេស, សូមលោកផ្ញើភ្ជាប់ទាំងវិកយប័ត្រ ដោយរាយតម្លៃសៀវភៅមួយមុខៗ នឹងថ្លៃបូករួមមកផង ដើម្បីខ្ញុំផ្ញើប្រាក់ទៅជូនលោក តាមប្រៃសណីយ៍ នៅវេលាណា ដែលសៀវភៅទាំងនេះមកដល់ហើយ ៗ

បណ្ណាគារប្រទីបខ្មែរ

បាត់ដំបង

សំបុត្រផ្លូវការនិងសំដែងទឹកចិត្ត

(Lettres officielles & Félicitations)

គំរូតែងទី១៨

ប្រធាន.— ម្ដាយមីងអ្នកបានមកពឹងអ្នកឲ្យធ្វើពាក្យសុំអនុញ្ញាតលោកចៅសង្កាត់ ដើម្បីសង់រោងធ្វើបុណ្យ ។ ចូរអ្នកសរសេរពាក្យនោះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ទីលំនៅ ,
- កាលបរិច្ឆេទ ;

២) តួសំបុត្រ :

- សេចក្ដីលំអោន ;
- ឈ្មោះអ្នកសុំ ,
- រៀបរាប់ពីឈ្មោះបុណ្យនោះ ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

— សំដែងកត្តញ្ញូភាព,

— ហត្ថលេខា ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៨ មេសា ១៩៥៧

សូមក្រាបប្រណិប័តន៍ចូលមកលោកចៅសង្កាត់លេខ ៦

សូមបានជ្រាប ។

សូមបាននាងខ្ញុំឈ្មោះ សរ - សាយយុត ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅសព្វថ្ងៃ នៅភូមិបឹងកេងកង ក្នុងសង្កាត់លេខ ៦ ក្រុងភ្នំ-ពេញ ។

សូមធ្វើលិខិតនាំចូលមកសុំអនុញ្ញាតពីព្រះគុណម្ចាស់ ដើម្បីសង់ពេងនៅលើចិញ្ចើមថ្នល់មុខផ្ទះនាងខ្ញុំ សម្រាប់រៀបពិធីបុណ្យផ្កា ដែលនាងខ្ញុំព្រមទាំងអ្នកជិតខាងបានរួបរួមកម្លាំងគ្នាកសាងឡើង ទឹងដង្ហែយកទៅវេរប្រគេនព្រះសង្ឃនៅគង់ចាំព្រះវស្សាវត្តលង្កា ក្នុងថ្ងៃសៅរ៍ទី ៣០ មេសា ១៩៥៧ មុខនេះ ដូចមានកម្មវិធីជូនជាប់មកជាមួយនេះស្រាប់ ។

ហេតុនេះសូមព្រះគុណម្ចាស់ មេត្តាអនុញ្ញាតតាមសេចក្ដីសុំ ឲ្យបាននឹងសូមទទួលយកនូវគារវភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់នាងខ្ញុំ ។

ហត្ថលេខា

នាងសាយយុត

កំរូតែងទី ១៩

ប្រធាន.— បិតាអ្នកប្រាប់ថាសង់តូបមួយលក់សៀវភៅនៅលើខឿនផ្សារ ។ គាត់ប្រើអ្នកឲ្យធ្វើពាក្យសុំ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកសរសេរនូវពាក្យនោះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម:

- ទីលំនៅ ,
- កាលបរិច្ឆេទ ;

២) តួសំបុត្រ :

- សេចក្តីលំឱន ,
- បកតិនាម គោត្តនាម ,
- រៀបរាប់ពីប្រាថ្នារបស់បិតាយើង ;

៣) សេចក្តីបញ្ចប់ :

- អភិវន្ទនកិច្ច ,
- ហត្ថលេខា ។

១. សេចក្តីអធិប្បាយ

ភ្នំពេញ, ទី ១៩ ធ្នូ ១៩៥៧

សូមក្រាបប្រណិប័តន៍ ចូលមកលោកអ្នកឧកញ៉ា

សិរីន្ទរបវរសក្តិ ចៅហ្វាយក្រុង ក្រុងភ្នំពេញ

សូមទានជ្រាប ។

សូមទានខ្ញុំបាទឈ្មោះ សុខ-សុវត្ថិ ជាតិខ្មែរ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ នៅផ្ទះលេខ ២៥ វិថីសុធាវង្សក្រុងភ្នំពេញ ។

សូមធ្វើលិខិតមួយច្បាប់នាំចូលមកសុំអនុញ្ញាតពីលោកអ្នកឧកញ៉ាម្ចាស់ ដើម្បីសង់តូបមួយនៅលើខឿនផ្សារចាស់

តីរវិថីឲកញ្ញាផុង សម្រាប់លក់សៀវភៅនិងប្រដាប់ប្រដារៀនសូត្រផ្សេងៗ ។

ដូច្នេះ សូមលោកអ្នកឲកញ្ញាមេត្តាអនុគ្រោះតាមសេចក្ដីនេះឲ្យបាន នឹងសូមទទួលយកនូវអភិវន្ទនកិច្ចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ខ្ញុំប្របាទ ។

ហត្ថលេខា

សុទ្ធ - សុវត្ថិ

គំរូតែងទី២០

ប្រធាន.– នៅឱកាសចូលឆ្នាំថ្មីនេះ ប្រជាជនធ្វើបុណ្យឲ្យបានដោយសេចក្ដីសប្បាយយ៉ាងក្រៃលែង ។ ហេតុនេះបូរអ្នកសរសេរសំបុត្រមួយផ្ញើទៅលោកគ្រូអ្នក ដើម្បីជូនពរដល់គាត់ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម:

- កន្លែង,
- កាលបរិច្ឆេទ;

២) តួសំបុត្រ:

- សេចក្ដីលំនាន,
- សព្វសាធុការពរផ្សេងៗ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់:

- សំដែងកតញ្ញុតាភាព,
- ហត្ថលេខា ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

ភ្នំពេញ, ទី១០ មេសា ១៩៥៧

សូមក្រាបប្រណិប័តន៍ចូលមកលោកគ្រូ

សូមទានជ្រាប ។

វេលានេះ ខ្ញុំបាទស្ដាយជាបំផុត ដោយមិនបានមកជូននូវ

ព្វសាធុការពរផ្ទាល់ខ្លួន ចំពោះលោកគ្រូ ។ ខ្ញុំបាទសូមបួង

សួនប្រសិទ្ធីពីចម្ងាយ ក្នុងឱកាសឆ្នាំថ្មីនេះ សូមឲ្យលោកគ្រូមួយ អន្លើដោយគ្រួសារ បានជួបប្រទះតែនឹងជោគជ័យសិរីមង្គលនឹង សេចក្ដីសុខសេចក្ដីចម្រើនជឿនលឿនទៅមុខ គ្រប់ទិនទិវារាត្រីកុំ បីលស់ខានឡើយ ។

ដោយគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់

សិស្សរបស់លោកគ្រូ

សំ-សុមេធ

គំរូតែងទី២១

ប្រធាន.– មិត្តអ្នកម្នាក់ទើបបានប្រឡងជាប់មធ្យមសិក្ បត្រថ្មីៗ ។ ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រមួយ ថ្ងៃនសេចក្ដីសាទរបំពេ មិត្តអ្នក ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ទីលំនៅ ,

- កាលបរិច្ឆេទ ;

២) តួសំបុត្រ :

- សេចក្ដីរីកពាយរបស់យើង ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

- ស័ព្ទសាធុការពរ ;

- ហត្ថលេខា ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

បាត់ដំបង, ទី ៣ សីហា ១៩៥៧

មកដល់ ហេ ម៉ាលី ប្រិយមិត្ត,

ដោយខ្ញុំបានទទួលដំណឹងពីម្រលមិញថា មិត្តបានប្រឡងជាប់មធ្យមសិក្សាប័ត្រហើយ ។ ខ្ញុំសូមសរសើរដល់ការព្យាយាមក្នុងកិច្ចសិក្សារបស់មិត្ត ដែលខំពុះពារនូវឧបសគ្គគ្រប់យ៉ាង លុះត្រាតែបានសម្រេចដូចបំណងក្នុងវេលានេះ ។ អំពើនេះហើយ

បង្ហាញឲ្យឃើញថា « សេចក្ដីព្យាយាមជាមេសម្រេចផលប្រយោជន៍គ្រប់យ៉ាង » សឹងប្រិយមិត្តបានធ្វើជាគំរូដល់ប្អូនៗជាន់ក្រោយតទៅទៀត ។

ទីបំផុត ខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធីពរជូនមិត្តឲ្យបានកប់ប្រសព្វតែនឹងសេចក្ដីចម្រើនជឿនលឿនទៅមុខជាដរាប ។

សម្លាញ់របស់ឯង

សូរ - វង្សឫទ្ធិ

សុភាសិត

សេចក្ដីណែនាំ ៈ— សុភាសិត គឺជាពាក្យដែលបុរាណាចារ្យបងក្រងទុកមកសម្រាប់ប្រៀនប្រដៅ ធ្វើជាគតិឬចោទជាបញ្ហាទុកឲ្យយើងដោះស្រាយ ។

ការធ្វើអត្ថាធិប្បាយសុភាសិត គឺការវែកញែកពន្យល់សេចក្ដីដែលកប់នៅក្នុងពាក្យសុភាសិត ឬ នៅក្នុងពាក្យទំនឹមទំនៀម ដែលគេបានដាក់ឲ្យយើងធ្វើ ។

ដើម្បីនឹងធ្វើអត្ថាធិប្បាយឲ្យបានច្បាស់លាស់ល្អ ចូរអ្នកប្រកាន់យកតាមគោលការណ៍ដូចតទៅនេះ ៖

១) មុននឹងចាប់សរសេរ ចូរអ្នកពិនិត្យនូវដំណើរនឹងអត្ថន័យរបស់សុភាសិតដែលគេដាក់ឲ្យយើងធ្វើនោះ ហើយអានសាចុះសាឡើងដើម្បីជៀសវាងពីការភ័ន្តច្រឡំ ព្រោះថាបើយើងច្រឡំហើយ មុខជាធ្វើអត្ថាធិប្បាយខុសស្រឡះ ពីន័យដើមរបស់សុភាសិតនោះជាមិនខាន ។

២) ចូរអ្នកពន្យល់ដោយវែកញែកអត្ថន័យ នៃសុភាសិត

នោះជាពីរផ្នែក គឺដំបូងជាអត្ថានុរូប (sens propre) តមកជាអត្ថុបដិរូប (sens figuré) ព្រមទាំងពន្យល់ពាក្យពិបាកទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងសេចក្ដីសុភាសិតនោះ ។

៣) ចូរខំស្រាវជ្រាវរកឧទាហរណ៍យ៉ាងល្អ មកបញ្ជាក់សេចក្ដីលើន័យសុភាសិត ដោយដកស្រង់ពីការងារដែលយើងធ្លាប់ធ្វើ ឬដកស្រង់ពីរឿងដែលយើងបានអានក្នុងសៀវភៅនានា ។

៤) បន្ទាប់មក ចូរអ្នកវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីនៃសុភាសិតនោះ ហើយសន្និដ្ឋានសេចក្ដីទុកជាគតិតទៅ ។

គំរូតែងទី ២២

ប្រធាន.- ភាសិតមួយពោលថា « ដើមស្អក ឱនដាក់គ្រាប់ » ។ ចូរអ្នកធ្វើអត្ថាធិប្បាយអំពីភាសិតនេះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ពាក្យរៀបរាប់យ៉ាងខ្លីដែលមានន័យត្រូវនឹងសុភាសិតនេះ;

២) អង្គសេចក្ដី :

– អត្ថានុរូប , អត្ថបដិរូប ,

– ឧទាហរណ៍បញ្ជាក់ ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

– យោបល់លើពាក្យសុភាសិតនេះ ។

១. សេចក្ដីអធិប្បាយ

ក្នុងលោកសន្និវាសនេះ មនុស្សតែងមានចរិយាប្លែក ៗគ្នា ខ្លះប្រព្រឹត្តសមរម្យតាមគន្លងសីលធម៌ទៅ ខ្លះទៀតប្រព្រឹត្តប្រទ្បីសបើសជាហេតុឱ្យអ្នកផងស្អប់ខ្ពើម ទើបបានបុព្វបុរសរបស់ខ្មែរយើងចងជាពាក្យដំបូន្មានមួយ ដើម្បីទុកទូន្មានដល់កូនចៅជាន់ក្រោយ ថា :

" ដើយស្កក ឱនជាក់គ្រាប់ "

ធម្មតាធញ្ញជាតិទាំងឡាយ មានស្រូវជាដើម កាលដល់រដូវមានផ្លែ គេអាចសង្កេតបានថា ដើមស្រូវណាដែលងើយ ដើមស្រូវនោះមានផ្លែ " ស្កក " គឺជាគ្មានគ្រាប់ គ្មានផល

ប្រយោជន៍អ្វីឡើយ ។

ដើមស្រូវណាដែល "ឱន" ស្រូវនោះប្រាកដជាមានផ្លែ "ដាក់គ្រាប់" ពេញ ពោលគឺមានគ្រាប់នៅក្នុងផ្លែ បានផលយ៉ាងប្រសើរដល់ជនកសិករ ។

នេះជាឧទាហរណ៍ដែលពោលបញ្ជាក់ទៅលើស្រូវ ។ រីមនុស្សយើងវិញ យើងឃើញថា ជនណាដែលវាយឫកលើកកំពស់ អួតក្អេងក្អាង គ្មានចេះគួរសម អាងតែខ្លួនគ្រាន់បើ ជាហេតុឲ្យគេស្អប់ ឲ្យគេជិនណាយ ឬឲ្យគេខ្ពើមរអើមចូលទៅទីប្រជុំណាក៏មិនចុះនឹងគេ ។ សង្គមនាំគ្នាមើលងាយ ជននោះនឹងក្លាយទៅជាមោឃៈឥតមានផលប្រយោជន៍អ្វី ប្រៀបដូចជាស្រូវដែលស្កកយ៉ាងនោះដែរ ។

ផ្ទុយទៅវិញ ជនណាដែលចេះឱនលំទោនមិនធ្វើឫកពាក្រអឺតក្រទមចេះដាក់ខ្លួនប្រាណយ៉ាងសមរម្យ នោះសង្គមនឹងចូលចិត្តរាប់រក ស្រឡាញ់សរសើរ បើជននោះប្រាថ្នាការអ្វីតែងតែបានសម្រេចផលដូចបំណង ប្រៀបដូចជាស្រូវដែលមានផ្លែល្អ អាច

ញុាំងជនអ្នកដាំឲ្យបានផលប្រយោជន៍ប្រសើរយ៉ាងនោះដែរ ។

អាកប្បកិរិយានៃជនទាំងពីរជំពូកនេះ យើងអាចធៀបទៅនឹងបង្កួយក្នុងរឿងធម្មបទក៏បាន ដូចនិទានយ៉ាងសង្ខេបតទៅនេះ

កាលនោះ មានសត្វបង្កួយមួយ អាស្រ័យនៅទីក្លោងទ្វារកំផែងព្រះបរមរាជវាំងនៃស្តេចវិទេហរាស្ត្រ ។ កាលណាព្រះរាជាស្តេចយាងចេញក្តីចូលក្តី បង្កួយតែងគោរពព្រះភូមិន្ទជាដរាប ។ ព្រះនរបតីសព្វព្រះទ័យ ក៏បង្គាប់ឲ្យអាមាត្យធ្វើខ្សែកមាសពាក់ឲ្យបង្កួយជាកិត្តិយស ព្រមទាំងឲ្យនាយពិសេសយកសាច់មកឲ្យបរិភោគជារាល់ថ្ងៃផង ។ ដល់បានគ្រាន់បើបន្តិច បង្កួយឡើងចាង ថ្ងៃក្រោយព្រះរាជាស្តេចយាងមកដល់ក្លោងទ្វារ សត្វកំសត់នេះវាយឫកខេង មិនខ្ចីគោរពព្រះភូមិន្ទដូចពីដើមឡើយ ។ លុះទតឃើញដូច្នេះ ព្រះនរបតីបង្គាប់ឲ្យអាមាត្យយកបង្កួយនោះទៅសម្លាប់ចោលទៅហោង ។

រឿងនេះអាចបញ្ជាក់អត្ថន័យនៃសុភាសិតខាងលើបានយ៉ាងប្រពៃ ហើយយើងអាចច្នៃរកខ្លឹមសាររបស់សុភាសិតនេះឃើញ

ទៀតថា ពាក្យនេះអាចញុំាំងជនទាំងឡាយឲ្យមានឫកពាសុភាព រាបសា ឲ្យចេះទុនលំទោន ប្រើសេចក្ដីគួរសមទៅរកអ្នកផងទាំងពួង ជាហេតុឲ្យអ្នកទាំងនោះរាប់រកហុចផលប្រយោជន៍មកវិញជាមិនខាន ។ ប៉ុន្តែយើងត្រូវចេះទុនលំទោនទៅតាមកាលៈទេសៈ ព្រោះថា មានជនដំពូកខ្លះ កាលបើឃើញយើងទុនហួសពេកទៅ រាមើលងាយរឹតតែនាំគ្នាជាន់ពន្លិចថែមទៅទៀត ។

ដូច្នេះ យើងត្រូវចេះប្រើកិរិយាឲ្យល្មមសមរម្យ ត្រូវទុនក៏ទុន ត្រូវងើបក៏ងើបខ្លះ ដើម្បីជាដំណើរសុខសាន្តសម្រាប់ជីវភាពរស់នៅក្នុងសង្គម ។

កំរូតែងទី ២៣

ប្រធាន.– បុរាណាចារ្យបានចងបញ្ហាមួយទុកមកថា " គោដំបៅខ្នង ក្អែកហើររំលង រំសាយកន្ទុយ " ។ ចូរអ្នកពន្យល់ ព្រមទាំងទាញយកឧទាហរណ៍មួយមកបញ្ជាក់ន័យរបស់ភាសិតខាងលើនេះ ។

ក. គោលសេចក្ដី

១) សេចក្ដីផ្ដើម :

- ពាក្យរៀបរាប់យ៉ាងខ្លី ដែលមានន័យត្រូវនឹងសុភាសិតនេះ ;

២) អង្គសេចក្ដី :

- អត្ថានុរូប, អត្ថបដិរូប ,
- ឧទាហរណ៍បញ្ជាក់ ;

៣) សេចក្ដីបញ្ចប់ :

- យោបល់យើងចំពោះបញ្ហានេះ ។

ខ. សេចក្ដីអធិប្បាយ

ពួកទុជ្ជនតែងប្រើអាកប្បកិរិយាផ្សេងៗ ដើម្បីលាក់កំហុសរបស់ខ្លួន ។ ឃើញជាក់ច្បាស់យ៉ាងនេះ ទើបបានជាបុរាណាចារ្យបង់ជាពាក្យស្លោកមួយបទទុកមកថា ៖

“គោដំបៅខ្នង ក្អែកហើរលេង រំសាយកន្ទុយ”

ធម្មតាសត្វគោ ដែលមានដំបៅខ្នង កាលបើឃើញក្អែក

ហើរលេងពីលើ ទឹកស្រៀវខ្លួន ខ្លាចក្រែងចុះមកទំចឹកបោះដំបៅ កំតាំងលើកកន្ទុយគ្រវីគ្រវាត់ចុះឡើងដើម្បីការពារដំបៅនោះ ។

នេះជាសេចក្ដីត្រង់ តាមន័យរបស់ភាសិត ។ តែងបើយើងវែកញែកតាមន័យប្រៀបវិញ យើងឃើញថា ជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទអាក្រក់ ឬដែលមានកំហុសអ្វីមួយ តែងខំការពារបិទបាំង ដើម្បីជៀសវាងពីពាក្យនិន្ទា ជៀមជាមរបស់ជនទាំងពួង ។ ប៉ុន្តែបើគាប់ជួនជាមានពាក្យណាមួយដែលនិយាយមករក មានទំនងទាក់ទងនឹងរឿងរ៉ាវសម្ងាត់របស់ខ្លួន ជនទុច្ចរិតនោះឯងរមែងស្រៀវផ្អឹងខ្លួន រអៀសខ្លួនជាដរាប ហើយក៏ខំនិយាយបង្វែរកែសេចក្ដី ដើម្បីកុំឲ្យជាប់ទាក់ទងនឹងសំដីដែលគេបាននិយាយរួចមកហើយនោះ ។ ជួនកាល ធ្វើកាយវិការផ្សេងៗ ដើម្បីបន្ទែបន្ទុំ កុំឲ្យគេសង្ស័យថាខ្លួនជាមនុស្សខូច ។

សេចក្ដីនេះត្រូវនឹងរឿងនិទានមួយ ដូចពណ៌នាតទៅ ៖

មានមន្ត្រីម្នាក់ជាអ្នកស៊ីសំណូក មិនគិតប្រយោជន៍ជាតិឡើយ ។ សម័យនោះ ថ្ងៃមួយមានមិត្តលោកម្នាក់ជាអ្នកគិត

ប្រយោជន៍ជាតិពិតៗ បានទៅលេងផ្ទះលោក និយាយថា "ខ្ញុំឮគេថា មន្ត្រីសព្វថ្ងៃ ច្រើនតែស៊ីសំណូក មិនសូវគិតគូរប្រយោជន៍រាស្ត្រសោះ ឯសារពត៌មានក៏គេចុះពីរឿងនេះញឹកញាប់ដែរ ។

មន្ត្រីម្ចាស់ផ្ទះ រអៀសខ្លួនក៏និយាយថា: "គ្នាក៏ឮអញ្ចឹងដែរ តែបែបដូចជាពេះតែថា-ថាទៅ" ។ រួចលោកបែរមកជានិយាយបន្ទប់ថា: "ម៉េចទៅមិត្ត គិតថាប្រឡងយកបរិញ្ញាបត្រខាងច្បាប់ តើបានប្រុងប្រៀបខ្លះដែរទេ?" ។

រឿងយ៉ាងខ្លីនេះ បញ្ជាក់ថា អ្នកណាមានកំហុសតែងរអៀសខ្លួនជាជរាបរិស័យដូចជាគោដំបៅខ្នង ឃើញក្អែកហើររំលង ខំសាយត្រវីត្រវាត់កន្ទុយយ៉ាងនោះ ។ រីបញ្ហានេះបុរាណបង្ក្រងមក ដើម្បីទុកឲ្យអនុជនជាន់ក្រោយ រៀនសង្កេតរៀនពិនិត្យរកសេចក្ដីពិតលើវាចា និងអាកប្បកិរិយារបស់មនុស្សក្នុងសង្គម ។

បប់

សិស្សានុសិស្សទាំងឡាយ !

បេក្ខជនប្រឡងយកវិញ្ញាបនបត្របឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា

សូមអ្នកកុំភ្លេចឲ្យសោះ នូវក្បួនសៀវភៅសិក្សាដែលគ្មានសៀវភៅណាអាចផ្ទឹមបាន សរសេរដោយអ្នកនិពន្ធល្បីឈ្មោះ ផ្សាយចេញពី

បណ្ណាគារ សេរីរដ្ឋ

លេខ ៥, វិថីតេជោដំដិន ភ្នំពេញ

សៀវភៅទាំងនោះ ប្រកបដោយរបៀប

ងាយ

ច្បាស់លាស់

ត្រឹមត្រូវ

ទាក់អារម្មណ៍

ល្អវិចិត្រ

គឺ ៖

១ - សង្ខេបពង្សាវតារប្រទេសកម្ពុជា	២០:០០	(រ.គោវិទ)
២ - អនុពាក្យពិស្តារ	២៥.០០	(")
៣ - តែងសេចក្តីខ្មែរ	២០.០០	(")
៤ - ប្រែភាសាពន្យល់		(")
៥ - ប្រជុំចំណោទ		(")
៦ - ពាក្យប្រៀបធៀបខ្មែរ - បារាំង ពន្យល់		(")
៧ - សម្ពន្ធវេយ្យាករណ៍ថ្នាក់ទី ៤ និងទី៣ ទំនើបជាតិ	១២:០០	(គ្រូ.ស៊ិនណារេត)

រោងពុម្ពអាស៊ីខេមរៈ

២០៛០០